

«პენსების გათენებების მოხერხებულ პენსიების გათენებება არ სურთ» **8**

სააკაშვილის გარღვევა და პროშენკოს ქვაბი **3**

„ვატრა პროშენკო ამერიკელმა ვატრონებმა სწორად ქვაბში ჩააგდეს და სააკაშვილი შეუქათეს“. ამ ინციდენტიდან ნათლად ჩანს, რომ უკრაინა, როგორც სახელმწიფო, ფორმალურად არის დამოუკიდებელი და შეუმდგარი“

რატომ სულთ ჯოჯი **14** **სოროსი**

«სამეგრელო სტიქიური უბედურების ზონად უნდა გამოცხადდეს» **9**

რატომ არ ეხმარება ე.წ. ლუბარის ლაბორატორია საქართველოს მოსახლეობას გავნებლებთან და სიზოხსლისთვის საშიშ ვირუსებთან ბრძოლაში **10**

«ამ ზამთარს შევუიღს თუ გადავურჩით, ეს იქნება სასწაული და არა მთავრობის დამსახურება»

მამა გიორგი (რაზმაძე):
აწინ შევღებ კიდეც «ქართულ ოცნებას» რომ მისხვას კახი ხვას, რა უნდა მოსთხოვო?! **4**

ჰამლეტ ჭიბაშვილი:
როდესაც ქვეყანას უჭირს ისე, რომ მესანძრეს ნიჩაბის კი არ აქვს, არაფერს ვაგებო სრულ ეკივირებაზე, თანხის გამოყოფა კანადაში რაღაც უაზრო მემოტივალის დასადგმელად, უბრალოდ, დახინჯაა **6**

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ოპიქტური წინაპროგნოზი ნაციონალური რეპრეზენტაციის დღეს არ არსებობს; ამისთვის, სხვა ყველაფერთან ერთად, აუცილებელია, ხელისუფლების მდგომარეობა კიდევ უფრო გაუარესდეს...
თუ ხელისუფლების ოპონენტები ელისაშვილის გარშემო გაერთიანდებიან, ხოლო ნაციონალიზმი კულისებრი იმპერიალურ და ცეცხლზე ნავთს დაასხამენ, რადგან ავანსტენაზე გამოსვლა და ელისაშვილის ღია მხარდაჭერა გვირ მის მომხრეს არ მოეწონება.

თბილისის მერის არჩევნები ფრიად მოსაწყენი იქნებოდა, ძველი, ფაქტობრივად ორპოლუსიანი მოდელის პირობებში რომ ჩატარებულიყო, როდესაც „ქართულ ოცნებას“ და „ნაციონალურ“ სხვებთან შედარებით დიდი უპირატესობა ჰქონდათ. დღეს კი შეიქმნა სიტუაცია, როდესაც დამოუკიდებელმა კანდიდატმა შეიძლება ამ ორ ძალაზე განაწყენებული ამომრჩევლების მობილიზება მოახდინოს. ეს, ალბათ, არ იმოქმედებს არჩევნების საბოლოო შედეგზე, თუმცა ქართულ პოლიტიკაზე მაინც იქონიებს მნიშვნელოვან გავლენას.

2014-ში, თვითმმართველობის არჩევნებზე, ჯერ კიდევ დიდი იყო 2012 წლის ყოვლისმომცველი პოლარიზაციის ინერცია, ნდობა ივანიშვილის მიმართ ჯერ კიდევ მაღალი იყო, ხოლო ნაციონალური რევანშის საფრთხე სასუსტო რეალურად აღიქმებოდა. თუმცა იყო საკმაოდ ბევრი იმედგაცრუებულიც, რომლებსაც ორივე მხარე და მათი უცნაური სიმბიოზი არ მოსწონდა. მაშინ არჩევნების პირველ ტურში თბილისელი ამომრჩევლების 37,3% მონაწილეობდა — „მე-ოცნებე“ ნარმანიამ ხმათა 46,09% მიიღო, ხოლო ნაციონალმა მელიამ — 27,97%. რაც შეეხება სხვებს: „ნინო ბურჯანაძე — ერთიანი ოპოზიციის“ კანდიდატმა დიმიტრი ლორთქიფანიძემ 12,81% მიიღო, ირმა ინაშვილიმა („პატრიოტთა ალიანსი“) — 5,37%, ასმათ ტყაბლაძემ (ლიბერალური პარტია) — 2,46%, კახა კუკავამ (არასაპარლამენტო ოპოზიცია) — 2,32%, გიორგი გაჩეჩილაძემ (მწვანეთა პარტია) — 1,13%, დანარჩენმა შეიძლება კანდიდატმა კი 1%-ზე მეტი ვერ მოაგროვა.

სისტემის ორივე ელემენტი. მეტიც, ისინი უნდობლად უყურებენ ყველა ძველ პარტიას (მსგავსი განწყობა დღეს არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ ბევრ სხვა ქვეყანაში ძლიერდება). ამ დროს ჰორიზონტზე გამოჩნდა ალექსანდრე ელისაშვილი, რომელიც კენჭს იყრის, როგორც მერობის დამოუკიდებელი კანდიდატი.
მისი პოტენციური კარგად გამოჩნდა იმავე 2014-ში, როდესაც „ქართულმა ოცნებამ“ თბილისში მოიგო ყველა მაჟორიტარული ოლქი, საბურთალოს (№03.05) გარდა, სადაც მისმა ნარმანიამ და გივი ჭიჭინაძემ ხმათა 28,82% მიიღო, ნაციონალმა ჯარჯი დოლიძემ — 24,54%, ხოლო პირველ ადგილზე გასულმა ელისაშვილმა — 33,59% (დანარჩენმა კანდიდატებმა ჯამში 13,05% მოაგროვეს, მათ შორის ყველაზე მეტი — შალვა ობგაიძემ (6,3%) „გაერთიანებული ოპოზიციიდან“ და იოსებ ბაძაღვამ „პატრიოტთა ალიანსიდან“ (3,39%). ელისაშვილის სასარგებლოდ მაშინ კარგად იმუშავა მისმა საქმიანობამ „ტფილისის ჰაქმარში“ და ჟურნალისტურმა ნარსულმა. საკრებულოში ყოფნის პერიოდში ის ცდილობდა, შეენარჩუნებინა პრინციპული პოლიტიკოსის იმიჯი და მწვევედაკრიტიკებდა ქალაქის ხელისუფლებას. ამავე დროს ჰქონდა აშკარა, მისი რეიტინგისთვის საზიანო ჩაჯვარდნებიც (მაგ., შეწყალების კომისიასთან დაკავშირებული სკანდალი). ის უკეთეს პირობებში იმყოფება, ვიდრე ლორთქიფანიძე 2014-ში, რადგან არ ასოცირდება კონკრეტულ პოლიტიკურ ძალასთან, მაშინ, როდესაც გადასაწყვეტად ძველი სისტემისგან და სიძულვილი მის მიმართ საზოგადოებაში გაზრდილია.

პოტენციალის არსებობა თავისთავად „მაკრონის სასწაულის“ გამეორებას არ ნიშნავს. ელისაშვილს არ აქვს საკმარისი რესურსი, ამასთანავე, ის თბილისურ ელიტას, უბრალოდ, არ სჭირდება. ამ სიტუაციით უსაფრთხოა, შეუთანხმდეს კახა კალაძეს ივანიშვილთან გაფორმებული დაუნერვლი პაქტის ფარგლებში, რომელიც ურთიერთსასარგებლო თანამშრომლობასა და პრივილეგიების ხელშეუხებლობას გულისხმობს. გამორიცხული არაა, რომ ელისაშვილი თავისი რადიკალური განცხადებებით (არადა რადიკალიზმის გარეშე) ამ სიტუაციაში მასების მობილიზება თითქმის შეუძლებელია მას აფრთხობს, რადგან „ვარდები“ რევოლუციის“ შემდეგ მსგავსი ლოზუნგებით მოსულმა ადამიანებმა ქონებისა და გავლენის სფეროების ტრადიციური გადანაწილება და-

თბილისური კორიდა

ბიძინა ივანიშვილს დასუსტებული ოპოზიციისგან მოგვალე სუკრისე ნაკლებად აღელვებს, მაგრამ გამოფხიზლებული ხალხის ნაგვილად ეუბნია

ინყეს. არჩევნების მოგება თბილისში ელიტის (ან თუნც მისი ნაწილის), მხარდაჭერის თუ არა, კეთილგანწყობის გარეშე მაინც პრაქტიკულად შეუძლებელია. მისი პოზიცია კი შეიძლება ასე ჩამოვაყალიბოთ: არსებული სისტემა ცუდია, თუმცა მისი დესტაბილიზაცია გაუმართლებელი და ღირსეულია.
ამასთანავე, ხელისუფლებას ამჯერად უფრო ძლიერი კანდიდატი ჰყავს, ვიდრე 2014-ში, მას ზურგს გაცილებით დიდი რესურსი უმაგრებს და ექსპერტთა წრეში საუბარი რეალურად არა გამარჯვებულის ვინაობაზე, არამედ იმაზე მიდის, დასრულდება თუ არა ყველაფერი პირველ ტურშივე — ხელისუფლებისთვის ეს გაცილებით კომფორტული იქნებოდა. თუმცა ყველაზე საინტერესო განხილულ კონტექსტში, ალბათ, „ნაციონალის“ პოზიციაა.

დასუსტების მიუხედავად, „ნაციონალის“ კვლავინდებურად ინარჩუნებს ძველი ამომრჩევლების ნაწილს და ხელისუფლებაში დაბრუნების პრეტენზიაც აქვს. მის მესვეურებს შესანიშნავად ესმით, რომ რევანშის მცდელობა, „ჯიბის ოპოზიციის“ როლის შესრულებისგან განსხვავებით, სასიკვდილო საფრთხეს შესაძლებელი იქნება, თუ ეს შესაძლებელი იქნება, რომ იტყვიან, „მხოლოდ ერთი

პროვოცირებაც მოახდინოს, მაგრამ ამავე დროს მეორე ადგილი არ ეთმობა (პირველზე თბილისში ვერც იოცნებებს), რაც „მთავარი ოპოზიციური ძალის“ დაკნინების კიდევ ერთი ნიშანი გახდება. ეს ორი მისწრაფება ნაციონალურ ურთიერთსაპირისპირო მიმართულებით უბიძგებს.
მისი თემა, რომლის გარშემო ყველა ოპოზიციური კანდიდატი შეიძლება გაერთიანდეს ისე, რომ ნაციონალური სახელმწიფო ოპოზიციონერი ამომრჩევლების დიდი გალიზინება არ გამოიწვიოს — ეს არჩევნების გაყალბებაა. საუბარი მასზე შეიძლება მომხიბვლიანი გამოდგეს იმ შემთხვევაში, თუ სახელისუფლო კანდიდატის შედეგი 50%-ს ოდნავ გადასცდება, ხოლო მისი ოპონენტები წინასწარ შეთანხმდებიან თანამშრომლობის პრინციპებზე. თუმცა იმის გამო, რომ გაყალბება თითქმის ყველა არჩევნების შემდეგ ახსენებენ, ამ თემის სამობილიზაციო პოტენციალი შედარებით მცირე იქნება, თუ მაქინაც იგი დოკუმენტურად არ დადასტურდება.

კანდიდატს დაუპირისპირდეს, რომელსაც გარანტირებულად დაამარცხებს. ყველაზე პრობლემური ვარიანტი ხელისუფლებისთვის არის მთავარი ტურის აღქმის შემთხვევაში საზოგადოებრივი აზრის მობილიზაცია „ქართული ოცნება“ ნაციონალური ნინააღმდეგ (იგივე „ღიღი ბოროტაა მთელი ხალხის წინააღმდეგ“), რომელიც ხუთი წლის განმავლობაში ბიძინა ივანიშვილის ნარმანიას უზარუნველყოფდა. მასობრივი ამომრჩევლის ცნობიერებაში შესუსტდება მთელი რიგი სტერეოტიპების გავლენა და ის გაცილებით არაპროგნოზირებადი და, შესაბამისად, ძნელად სამართავი გახდება.
პრობლემას ხელისუფლებისათვის ქმნის არა ალექსანდრე ელისაშვილი, რომელსაც არც ისე ბევრი რესურსი აქვს და ხშირად ცივი გათვლის უნარი ღალატობს (რაც კარგად გამოჩნდა იმავე შეწყალების კომისიის სკანდალის“ პერიოდში) და არც დასუსტებული „ნაციონალის“ რევანშისტული ოცნებები, არამედ ის, თუ ამომრჩეველი დაინახავს ალტერნატივას ორპოლუსიანი სისტემის მიღმა და გაუჩნდება მოქმედების სურვილი, ბრძოლის აზარტი, თუნდაც კონკრეტული არჩევნები ხელისუფლების გამარჯვებით დასრულდეს. მარტივად რომ ვთქვათ, ბიძინა ივანიშვილს დასუსტებული ოპოზიციისგან მომავალი საფრთხე ნაკლებად აღელვებს, მაგრამ გამოფხიზლებული ხალხის ნამდვილად ეუბნია.

ეს თითქმის ლოგიკური ჩანს, მაგრამ ამ შემთხვევაში „ნაციონალის“ ტაქტიკური და სტრატეგიული ინტერესები ერთმანეთთან წინააღმდეგობაში მოდის. მას, ერთი მხრივ, სურს, ხელისუფლების პოზიციები შეასუსტოს და, თუ ეს შესაძლებელი იქნება, რომ იტყვიან, „მხოლოდ ერთი

ხელისუფლებას, საპარლამენტო, პარლამენტო, კალაძე და ამაყობს და გააყვავებს პირველ ტურში მთავარს... რადგან მთავარი ტურის შემთხვევაში საზოგადოებრივი აზრის მობილიზაცია „ქართული ოცნება“ ნაციონალური ნინააღმდეგ (იგივე „ღიღი ბოროტაა მთელი ხალხის წინააღმდეგ“), რომელიც ხუთი წლის განმავლობაში ბიძინა ივანიშვილის ნარმანიას უზარუნველყოფდა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საქართველო

„ვეკითხები ძიძიგურს, გესაუბრება: რატომ არ გამოხვადით და არ თქვით სიმატელა? იმიტომ, რომ არაფერი გაინტერესებთ, საკუთარი ჯიბის გარდა. ვერაფერს ხედავთ ამის იქით? — აი, ასე უსმით მათ სამოქალაქო და სახელმწიფოს სამსახური. ამიტომ ვამბობ, რომ ასეთი ადამიანების ადგილი არ უნდა იყოს ხელისუფლების სათავეში, ასეთი ხალხი საფრთხეა ქვეყნისთვის, თავიანთი მახინჯი და მიკანტილური მიდგომებით, თავიანთი უპრინციპო, უნიათო პოლიტიკით“.

მამა გიორგი (რაზმაძე):

აიის უაღრეს კიდევ «ქართულ ოცნებას» რომ ვისჯავს კასი ხმას, რა უნდა მოსთხოვო?

2018 წლის 17 მაისს საქართველოში ოფიციალურად იგეგმება ჰომოფობიასა და ტრანსფობიასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღის აღნიშვნა. შესაბამისი გადაწყვეტილება პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტმა უკვე მიიღო. ამ კომიტეტის 2017-2018 წლების სამოქმედო გეგმაში წერია, რომ უმცირესობების უფლებების დაცვის დღის აღნიშვნა ხელს შეუწყობს საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას და სოლიდარობის გაზრდას ამ ჯგუფების მიმართ: „ადამიანის უფლებებთან დაკავშირებული დღეების აღნიშვნა ხელს შეუწყობს სოლიდარობის გამოსახტვას უფლებადარღვეული პირების მიმართ და საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას ამ საკითხზე. ამ პროცესში, მიზანშეწონილია, კომიტეტმა ითანამშრომლოს, როგორც დონორ ორგანიზაციებთან, ისე სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან, რათა ერთობლივად მოხდეს საჯარო ღონისძიებების დაგეგმვა“, — ნათქვამია სამოქმედო გეგმაში. კომიტეტმა ზემოაღნიშნული გეგმის პრეზენტაცია 1 სექტემბერს მოაწყო და ღონისძიებას როგორც ხელისუფლების, ისე საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. თუმცა, გამომდინარე იქიდან, რომ ღონისძიება ფართოდ არ გაშუქდა და ხელისუფლებამ, შეიძლება ითქვას, ერთგვარი მონდომებაც კი გამოიჩინა, რათა ეს ფაქტი საზოგადოების ყურადღების მიღმა დარჩენილიყო, მოსახლეობის დიდი ნაწილისთვის ამ დოკუმენტის შესახებ, ალბათ, დღემდე უცნობია. რა დოკუმენტი შეიმუშავა პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტმა, რა მიზანს ემსახურება ეს ყველაფერი და რა ძალა დგას ამ პროცესების უკან, „საქართველო და მსოფლიოს“ ესაუბრება ავჭალის წმ. ქეთევან წამებულის ტაძრის წინამძღვარი მამა გიორგი (რაზმაძე).

გარდა ამისა, ამ დოკუმენტის მიღებით ისინი პრაქტიკულად ღიად დაუპირისპირდნენ კათოლიკოს-პატრიარქსაც, ვინაიდან სწორედ პატრიარქის ინიციატივით აღინიშნება საბარათველოში ყოველ 17 მაისს ოჯახის სიმბოლოებისა და ერთობის დღე. — ადრე, როცა მსგავსი კანონები იღებდნენ, საზოგადოება, ასე თუ ისე, ახერხებდა პროტესტის გამოხატვას. გვახსოვს მრავალთარსიანი გამოსვლები და საკმაოდ მწვავე დანაშაულებრივი პოლიტიკა და ამაში იღებენ ფულს. — ისინი თავის დროზე პარლამენტში ეროვნული ტანსაცმით შესვლის ინიციატივითაც გამოდიოდნენ... — ზუსტად ეს არის მათი ფარისევლობა: შეუძლიათ ერთი დღე პატრიარქთან დადგნენ ტაძარში სააღმოსავლურ ნიშნულზე, მეორე დღე მსოფლიოში კანონი, შეუძლიათ ანთიგული თვალვით მოგვილოცონ ეროვნული სამოსის დღე და მერა პატრიარქის სახეზე დასჯიან მსხვერპლებს ახორციელებენ მიუღებელი იდეოლოგიის მქონე პოლიტიკური სუბიექტები? — ჯერ კიდევ საბაჰაშვილის ხელისუფლებამ დაიწყო ქართველი ხალხის გარყვნილი და უზნებოებრივი ადამიანი უზნებობაზე ამოიღეს

განოში, ესენი არიან უნამუსო ადამიანები. მათ, ფაქტობრივად, განაგრძეს ქართველთა მოძულე სააკაშვილის ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკა და ამაში იღებენ ფულს. — ისინი თავის დროზე პარლამენტში ეროვნული ტანსაცმით შესვლის ინიციატივითაც გამოდიოდნენ... — ზუსტად ეს არის მათი ფარისევლობა: შეუძლიათ ერთი დღე პატრიარქთან დადგნენ ტაძარში სააღმოსავლურ ნიშნულზე, მეორე დღე მსოფლიოში კანონი, შეუძლიათ ანთიგული თვალვით მოგვილოცონ ეროვნული სამოსის დღე და მერა პატრიარქის სახეზე დასჯიან მსხვერპლებს ახორციელებენ მიუღებელი იდეოლოგიის მქონე პოლიტიკური სუბიექტები? — ჯერ კიდევ საბაჰაშვილის ხელისუფლებამ დაიწყო ქართველი ხალხის გარყვნილი და უზნებოებრივი ადამიანი უზნებობაზე ამოიღეს

ტომას, რომ სარწმუნოებას, ეკლესიას ებრძვიან. — ეკლესიას, არა მხოლოდ „ნაციონალური მოძრაობა“ და „ოცნება“, სხვა პოლიტიკური სუბიექტების წარმომადგენლებიც ებრძვიან. ამას წინათ რესპუბლიკური პარტიის ერთ-ერთმა წევრმა ლამაზაშვილმა, რომელიც, როგორც ამბობენ, მწელი ბერად იყო ათონის მთაზე აღკვეცილი, განაცხადა, რომ ქრისტიანობამ დრო მოჭამა. — ეს უსუფაშვილები, ბერძენიშვილები და მათნაირები, ვინც არიან, ყველამ ვიცით, ამიტომ ამ სამპროცენტეიან სხნარებზე ბევრს არ ვილაპარაკებ. რაც შეეხება ნათქვამს, რომ თურმე ქრისტიანობამ დრო მოჭამა, ამ განცხადების ავტორი მამა აბაელი, რომელიც მარტყოფის მონასტერში მოღვაწეობდა, თავის დროზე მე ნაფიყვანე ათონის მთაზე. ისე კარგად აზროვნებდა, ისეთი კარგი პიროვნება იყო, გაოცნებული ვარ, როგორ შეიძლება ერთ ნუთში აღზევდეს

«უაქტობრივად, პირდაპირ გვითხრას, რომ არანაირი ოჯახის სიმბოლის დღე 17 მაისს არ უნდა აღინიშნოს, ეს დღე არის მამათაველების დღე, ვინც ამათს არ დაემორჩილა, პასუხს აგებდეს»

— მამაო, პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტმა ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების ერთობლივი პროგრამის მხარდაჭერით უკვე მოაწყო 2017-2018 წლების სამოქმედო გეგმის პრეზენტაცია, რომლის თანახმად, გაისად, 17 მაისს საქართველოში „ჰომოფობიასა და ტრანსფობიასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღე“ ოფიციალური ღონისძიებებით უნდა აღინიშნოს. რას ნიშნავს ეს? — დღეს საქართველოს ხელისუფლება გარყვნილების იმ ეტაპზეა, როცა მზად არის, უსიტყვოდ შეასრულოს ევროპელი ცისფერი კომისიების მოთხოვნა და დაიწყოს ღვთის უარყოფა, ეს აშკარაა. მინდა შევახსენო ქალბატონ მამა გიორგის ჩვენი პირველი შეხვედრა პარლამენტში, როცა ე.წ. ანტიდისკრიმინაციული კანონი განიხილებოდა. მე მას მამა გიორგი, რომ უზნეო კანონს იღებდნენ და, ვინც ამ კანონს ხელს მოაწერდა, იქნებოდა უზნეო ადამიანი. შემდეგ ყველამ ერთხმად დაუჭირა კანონპროექტს მხარი და, სამწუხაროდ, დღეს იმ უზნეო ადამიანების უმეტესობა ისევ პარლამენტშია. რაც შეეხება კომიტეტის დოკუმენტს, ცხადია, ესენი ყველაფერს გააკეთებენ იმისთვის, რომ სოლომონის ცოდვა,

მამათაველობა და სხვა გარყვნილება, ისევე როგორც ევროპაში, აქაც იყოს მხარდაჭერილი და მერე დაიწყება 24-საათიანი პროპაგანდა, რომ ეს არის წინსვლა, დემოკრატიული პროგრესი, რომ ამით კიდევ ერთი დიდი ნაბიჯი გადავდგით ევროპული ოჯახისკენ, რომ ეს ჩვენი ისტორიული არჩევანია და ასე დავიბრუნებთ ტერიტორიებს. ისინი ცდილობენ, რაც შეიძლება მეტი თქვიფონ, გაისქელონ ჯიბეები, ხალხსა და სახელმწიფოს კი თუნდაც კისერი უტყვიან. აი, ამას ნიშნავს ის კონკრეტული მოქმედება და ამით საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას თითქმის დაუქნიეს. ფაქტობრივად, პირდაპირ გვითხრეს, რომ არანაირი ოჯახის სიმბოლის დღე 17 მაისს არ უნდა აღინიშნოს, ეს დღე არის მამათაველების დღე, ვინც ამას არ დაემორჩილება, პასუხს აგებდეს...

ხმას?! სწორედ ამას ემსახურებოდა ის სანახაობები, ამორალურობის 24-საათიანი პროპაგანდა, რომელიც ტელევიზიებიდან მოედინება შედეგად აშკარაა. ხმას არავინ იღებს, თუმცა, მადლობა უფაღვ, ყველაფრის მიუხედავად, მინც დარჩნენ ქვეყანაში ადამიანები, რომლებიც ყოველთვის წინ აღუდგებიან გარყვნილებას. მართალია, ამის გამო ბევრი შეიძლება დაიჭიროს და ციხეშიც მოხვდეს, მაგრამ მაინც... კიდევ ვიმეორებ: რასაც თავის დროზე სააკაშვილის მოლაპარაკებელი ხელისუფლება აკეთებდა და, რაც ამით არანაკლები წარმატებით განაგრძეს, არის ქართული სულის ჩაკვლა, ამიტომ მივმართავ პარლამენტარებს, განსაკუთრებით — ბაქალიას, ძიძიგურსა და სხვებს, რომლებიც ეროვნულობის მანტიით შევიდნენ საკანონმდებლო ორ-

განოში, ესენი არიან უნამუსო ადამიანები. მათ, ფაქტობრივად, განაგრძეს ქართველთა მოძულე სააკაშვილის ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკა და ამაში იღებენ ფულს. — ისინი თავის დროზე პარლამენტში ეროვნული ტანსაცმით შესვლის ინიციატივითაც გამოდიოდნენ... — ზუსტად ეს არის მათი ფარისევლობა: შეუძლიათ ერთი დღე პატრიარქთან დადგნენ ტაძარში სააღმოსავლურ ნიშნულზე, მეორე დღე მსოფლიოში კანონი, შეუძლიათ ანთიგული თვალვით მოგვილოცონ ეროვნული სამოსის დღე და მერა პატრიარქის სახეზე დასჯიან მსხვერპლებს ახორციელებენ მიუღებელი იდეოლოგიის მქონე პოლიტიკური სუბიექტები? — ჯერ კიდევ საბაჰაშვილის ხელისუფლებამ დაიწყო ქართველი ხალხის გარყვნილი და უზნებოებრივი ადამიანი უზნებობაზე ამოიღეს

და დაეცეს ადამიანი. ყველას უყვარდა, როგორც იტყვიან, თვალში რომ ჩავარდნოდა, თითს არ ამოისვამდა კაცი... მერე დატოვა ვეფხვი და ინგლისში წავიდა. იქ, ეტყობა, გადამიბრეს ეს საცოდავი და სამპროცენტეიან რესპუბლიკელებში აღმოჩნდა... დაახლოებით 20-25 წლის წინათ ათონის მონასტერში რომ ჩავდიოდი, იქ მიყვებოდნენ ერთ ბერზე, რომელიც მრავალწლიანი ბერობის შემდეგ განიშლია და ცოლი შეირთო. შემდეგ შვილი ეყოლა და მიხდა ასეთი სასწაული: ტანზე რომ იხდიდა ხოლმე ეს ადამიანი, შვილი მის სხეულზე ხედავდა ნათელ წარწერებს, რომლებიც სხვებისთვის შეუმჩვენელი იყო. ვინც არ იცის, მათ გასაგონად ვიტყვი: ბერებს ათონის მთაზე აძლევდნენ სპეციალურ სამოსს, რომელსაც ანგელოზის შესამოსელი ჰქვია და ამ სამოსზე შეეფონებინ-

«ამ დოკუმენტის მიღებით ისინი პრაქტიკულად ღიად დაუპირისპირდნენ კათოლიკოს-პატრიარქსაც, ვინაიდან სწორედ პატრიარქის ინიციატივით აღინიშნება საბარათველოში ყოველ 17 მაისს ოჯახის სიმბოლისა და ერთობის დღე»

თლად და დაწერილი ფსალმუნის სიტყვები. ამ ფაქტმა ისე იმოქმედა მასზე, რომ დატოვა ცოლ-შვილი და ისევ დაუბრუნდა ათონის მთას. ამბობდნენ, რომ ეკლესიაში შესვლის უფლებას არ აძლევდა საკუთარ თავს. როცა კვდებოდა, მხოლოდ მამის ითხოვა ზიარება, აზიარეს და, როცა გარდაიცვალა, თურმე საოცარი სურნელება იგრძეკვოდა. მინდა მივმართო მამა აბაელს, — რისკუბლიკულადაა, ამ ეშმაკის მსახურებს, თავი დაანებოს და მისდინოს ღვთის ხმას. თუ შეინანებ, მშობრით მიიღებს და მიუტანებს, რადგან უზალს ყველაზე დაცემული ადამიანიც კი უშპარს... — ამ ადამიანს მერე შეეცვალა აზროვნება თუ თავიდანვე შეგახვნილი იყო ეკლესიის წინაშე? — არც ეგ არის გამორიცხული, მაგრამ მთავარია, სად წავიდა, რომელ პარტიას. რესპუბლიკელები ხომ ღვთისმამობელები არიან?! თუმცა ადამიანისთვის, ღმერთს რომ განუდგება, უკვე ყველაფერი სულელობაა. — იმიტომ გეკითხებით, რომ დღევანდელ ქართულ „ნეოლიბერალურ ისტებლიშმენტში“ არის რამდენიმე ფიგურა, რომლებიც ადრე მორწმუნე იყვნენ: ზოგი — სტიქაროსანი, ზოგი — მონაზონი. დღესაც არიან ასეთები ეკლესიაში? — რამდენიც გინდათ, იმდენი. განსაკუთრებით „ნაციონალური მოძრაობის“ პერიოდში მოუშადა მათ ნიადაგი. პირდაპირ რეკავდნენ, რომ ვილაცხები სადღაც შეგზავნათ. მერე, როცა ხელისუფლებაში აღარ იყვნენ და იმდენი ძალა აღარ ჰქონდათ, უკრაინაში გზავნიდნენ თავიანთი კანდიდატებს. იქ არის ეკლესია და არიან სასულიერო პირები, რომლებიც თავიანთ თავს მართლმადიდებლებს უწოდებენ, მაგრამ რეალურად მართლმადიდებელ ეკლესიასა და მათ შორის განხეთქილებაა. აი, ასეთი ხალხის გარემოცვაში ვიყავით და ვართ დღესაც, ამიტომ ძარბაველი ხალხი ერთხელ და სამუდამოდ უნდა მიხვდეს, რომ ჩვენი მშველელი არავინაა, უფლის გარდა. ჩვენი თვითმყოფადობა არის ქართული გენის დაცვა და მართლმადიდებლობის გაფრთხილება: ამის გარეშე არავფერს აქვს აზრი და ცრუ წარმოდგენებს ნუ შევიქმნით. აქვე მინდა შევეხო ვეფხვს და ნოდებულ იმ ამორალურ ღონისძიებას, რომელიც ნელს ტრავმების ფონზე ჩატარდა. ახალგაზრდები დაიღუპნენ ნარკოტიკის მიღებით, რატომ არავინ ამოიღო ხმა? ვეკითხები ძიძიგურს, გესაუბრება: რატომ არ გამოხვადით და არ თქვით სიმატელა? იმიტომ, რომ სიმატელი გაინტერესებთ, საკუთარი ჯიბის გარდა. ვერაფერს ხედავთ ამის იქით? — აი, ასე ესენი მათ სამშობლო და სახელმწიფოს სამსახური, ამიტომ ვამბობ, რომ ასეთი ადამიანების ადგილი არ უნდა იყოს ხელისუფლების სათავეში, ასეთი ხალხი საფრთხეა ქვეყნისთვის, თავიანთი მახინჯი და მერკანტილური მიდგომებით, თავიანთი უპრინციპო, უნიათო პოლიტიკით.

ესაუბრა ჰაბა შპანიძე

მსოფლიო

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ქალზე მნიშვნელოვანია, რა პოზიციას დაიკავებს ჩინეთი...
გაიზრდება იმის ალბათობა, რომ მუსლიმანურ სამყაროში დაბრუნდებიან
ნებათაღებრივად მთავარი სამიზნე სწორედ პაქისტი ბახდობა,
რაც საკმაოდ ბუნებრივად ჩაჯდება ჩინეთის ეტაპობრივი იზოლირების
ამერიკულ სტრატეგიაში. ყველაზე სამსუსხარო კი ისაა, რომ ამ პოლიტიკურ
თამაშებს დღეს უამრავი უდანაშაულო ადამიანის სიცოცხლე ეწირება
და გამოსავალი შექმნილი სიტუაციიდან ჯერჯერობით არ ჩანს.**

მიანმარი (ყოფილი ბირმა; ქართველი ავტორების ნაწილი მას მიანმას უწოდებს) ჩვენმა მასმედიაშარშან მხოლოდ ერთხელ გაიხსენა, როდესაც იქ ქართველები დააკავეს, რომლებმაც სავალუტო ჯიხური გაძარცვეს. ორ პრობლემურ სახელმწიფოს ერთმანეთთან თითქმის არაფერი აკავშირებს, თუმცა ბოლო დროს შორეულ აზიურ სახელმწიფოს სულ უფრო ხშირად ახსენებენ: იქ ტრაგიკული მოვლენები ვითარდება, რომლებიც უდავოდ მოახდენს გავლენას გარესამყაროზე.

ათიათასობით მუსლიმი, რომლებიც საკუთარ თავს როჰინჯას ეთნო-რელიგიური ჯგუფის წარმომადგენლად მიიჩნევენ, ცდილობს, გაიქცეს მიანმარის რაკჰაინის შტატიდან, სადაც არმია, პოლიცია და ბუდისტური პარამილიტარული ფორმირებები სადამსჯელო ოპერაციას ატარებენ. მათ ათეულობით სოფელი გადანევს — ბანგლადეშის ტერიტორიაზე ამ დროისთვის 80-90 ათასი ლტოლვილი გადავიდა, დაახლოებით 20 ათასი სასაზღვრო ზონაში რჩება, რადგან ბანგლადეშის ხელისუფლება, საერთაშორისო ზეწოლის მიუხედავად, აცხადებს, რომ ლტოლვილების მისაღებად აუცილებელი რესურსები არ აქვს. მკაცრ პოლიტიკას ლტოლვილების მიმართ ატარებენ ინდოეთი, მალაიზია და ინდონეზიაც. ასე რომ, როჰინჯას გასაქცევი პრაქტიკულად აქ აქვთ. კონფლიქტის ზონაში აკრძალულია უცხოელი ჟურნალისტებისა და უფლებადამცველების მუშაობა, თუმცა, მათ მიერ სხვადასხვა წყაროებიდან მოპოვებული ინფორმაციის თანახმად, დასტურდება, რომ ეს დაახლოებით იმავე მასშტაბის კატასტროფაა, როგორც 2012-ში და 2015-ში მოხდა (ათასობით მოკლული და პირველ შემთხვევაში 120 ათასი დევნილი, ხოლო მეორეში 250 ათასი).

სამკუთხედში ვითარდება: ცენტრალური ხელისუფლება — არაკანელები (როგორც ერთი ბირმანული სუბეთნოსი) — როჰინჯა (მუსლიმები). ამასთანავე, მუსლიმური თემის შიგნით არსებობს გარკვეული დაძაბულობა „ძირძველ“ მოსახლეებსა და ბანგლადეშიდან ბოლო ათწლეულებში ჩამოსახლებულებს შორის. ბრიტანელების მმართველობის წლებში არაკანში ათიათასობით მუსლიმი ბენგალიელი ჩამოსახლეს (როგორც იაფი მუშა ხელი). იმპერიის დაშლის პერიოდში ლონდონი ერთ-ერთ ვარიანტად დამოუკიდებელი არაკანის შექმნას განიხილავდა, თუმცა შემდგომ არჩევანი ერთიანი ბირმის სასარგებლოდ გააკეთა. დაარსებიდან დღემდე პოსტკოლონიური ბირმა პერმანენტული ეთნიკური კონფლიქტების პირობებში ცხოვრობდა. ამ ქვეყანაში 7 ადმინისტრაციული ოლქია, რომლებშიც ძირითადად ბირმანელები ცხოვრობენ, და შვიდი ეროვნული შტატი (აგრეთვე, 5 „თვითმმართველი ტერიტორია“). უკლებრივ ყველა შტატში ადგილი ჰქონდა შეიარაღებულ დაპირისპირებას სამთავრობო ძალებსა და ეთნო-რელიგიური უმცირესობების წარმომადგენელ მემბროხებს შორის, აგრეთვე, მინი-სამოქალაქო ომებს სხვადასხვა, ხშირ შემთხვევაში, აშკარად კრიმინალურ დაჯგუფებებს შორის. ამას ვერც სასტიკმა სამხედრო დიქტატურამ მოულო ბოლო, ვერც დემოკრატიულმა ხელისუფლებამ, რომელიც ქვეყნის სათავეში 2015 წელს, აუნ სან სუ ჩის ხელმძღვანელობით, მოვიდა. ექსპერტების ნაწილი ვარაუდობდა, რომ ეს ლეგენდარული ლიდერი ქველი, ლუკ ბესონის ფილმ „ლედის“ მთავარი გმირი, რომელმაც შინაპატიმრობაში 15 წელი გაატარა, ძალადობას დაასრულებდა, მაგრამ მან ეს ვერ მოახერხა. როდესაც უცხოელმა ჟურნალისტმა როჰინჯას შესახებ პირდაპირი კითხვა დაუსვა, მან სახელგანთქანი დისიდენტისთვის ერთობ უცნაური პასუხი გასცა: „მიწვევით თუნდაც ერთი ქვეყანა, რომელშიც ადამიანის უფლებები არ ირღვევა!“

ვის სჭირდება პოლიტიკა ბენოსიდის ზღვარზე?

ათიათასობით მუსლიმი, რომლებიც საკუთარ თავს როჰინჯას ეთნო-რელიგიური ჯგუფის წარმომადგენლად მიიჩნევენ, ცდილობს, გაიქცეს მიანმარის რაკჰაინის შტატიდან, სადაც არმია, პოლიცია და ბუდისტური პარამილიტარული ფორმირებები სადამსჯელო ოპერაციას ატარებენ. მათ ათეულობით სოფელი გადანევს — ბანგლადეშის ტერიტორიაზე ამ დროისთვის 80-90 ათასი ლტოლვილი გადავიდა, დაახლოებით 20 ათასი სასაზღვრო ზონაში რჩება, რადგან ბანგლადეშის ხელისუფლება, საერთაშორისო ზეწოლის მიუხედავად, აცხადებს, რომ ლტოლვილების მისაღებად აუცილებელი რესურსები არ აქვს. მკაცრ პოლიტიკას ლტოლვილების მიმართ ატარებენ ინდოეთი, მალაიზია და ინდონეზიაც. ასე რომ, როჰინჯას გასაქცევი პრაქტიკულად აქ აქვთ. კონფლიქტის ზონაში აკრძალულია უცხოელი ჟურნალისტებისა და უფლებადამცველების მუშაობა, თუმცა, მათ მიერ სხვადასხვა წყაროებიდან მოპოვებული ინფორმაციის თანახმად, დასტურდება, რომ ეს დაახლოებით იმავე მასშტაბის კატასტროფაა, როგორც 2012-ში და 2015-ში მოხდა (ათასობით მოკლული და პირველ შემთხვევაში 120 ათასი დევნილი, ხოლო მეორეში 250 ათასი).

ასეთ პირობებში ცხოვრებაში, მუდმივმა დაძაბულობამ სახელისუფლო სტრუქტურებთან და ბუდისტ რადიკალებთან ურთიერთობებში შექმნა ნიადაგი რადიკალიზაციის ისლამისტური იდეების სწრაფი გავრცელებისთვის, შემდგომ შეიქმნა „არაკან როჰინჯას ხსნის არმია“, რომელსაც ზურგს, ექსპერტთა უმრავლესობის აზრით, საუდის არაბეთი (შედავებით მცირე მასშტაბით — პაკისტანი) უზარებს, თუმცა, ვიდრე იმის გარკვევაზე გადავალთ, ვინ უზარებს ზურგს საუდის არაბეთს, კონფლიქტის გეოპოლიტიკური ასპექტის შესაფასებლად ჩინეთ-მიანმარის ურთიერთობებს უნდა შევხებით. გასული საუკუნის 50-60-იან წლებში ის უკიდურესად დაძაბული იყო, რადგან ბირმანელმა ნაციონალისტებმა ჩინელებს რამდენიმე ასობით-

ვე, იმ პერიოდში, როდესაც მილსადენების მშენებლობა დასრულდა, რაკჰაინში ნავთობის მნიშვნელოვანი მარაგი აღმოაჩინეს. ამის შემდეგ იქ სრული კომპარი დაიწყო. ჩინელებს სურთ, შეინარჩუნონ გეოპოლიტიკურად მნიშვნელოვანი დერეფანი რაკჰაინში, მაშინ, როდესაც ამერიკელებს საპრისპირო მისწრაფებები აქვთ. რეგიონში, კოლონიური წასულიდან გამომდინარე, აგრეთვე, ძლიერია დიდი ბრიტანეთის გავლენაც და მას ნამდვილად შეუძლია ორი გიგანტის წინააღმდეგობებზე ერთიანობა. საუდიტებს, ერთი მხრივ, ხელს აძლევთ ნავთობის სტაბილური ტრანზიტის რაკჰაინის ტერიტორიაზე და დაძაბულობის შესამცირობად საუდის არაბეთში როჰინჯას გადასახლების პროგრამაც კი შეიმუშავეს; მაგრამ, მეორე მხრივ, იმისთვის, რომ სხვა მოთამაშეებზე გავლენა მოეხდინათ, „როჰინჯას ხსნის არმიის“ გაძლიერება დაიწყო. ამის გაკეთება, შესაძლოა, „უფროსმა ძმამ“ ურჩია, რადგან აღნიშნული დაჯგუფება საწყის პერიოდში მიანმარის სამხედრო რეჟიმზე შენობის მნიშვნელოვან ბერკეტს წარმოადგენდა. შემდგომ საუდიტებმა მასზე კონტროლი ნაწილობრივ დაკარგეს, ისევე, როგორც ერაყსა და სირიაში, სხვა დაჯგუფებების შემთხვევაში მოხდა. ინდოეთს სურს, შეზღუდოს ჩინეთის გავლენა რეგიონში, მა-

შინ, როდესაც პაკისტანი უფრო რთულ თამაშს აწარმოებს და ცდილობს, ერთდროულად სასარგებლო იყოს როგორც პეკინისთვის, ისე ვაშინგტონისთვის, რაც არც ისე იოლია. საკმაოდ წინააღმდეგობრივია მიანმარის ხელისუფლების პოლიტიკაც. აუნ სან სუ ჩის აქვს გარკვეული ვალდებულებები აშშ-ის წინაშე, რომელსაც სურს, რომ მიანმარი ჩინეთისთვის ბარიერად იქცეს და არა ხიდად. ამასთანავე, პეკინის ტრადიციულ პარტნიორებად აუნ სან სუ ჩის პოლიტიკური მოწინააღმდეგეები მოიაზრებიან. მაგრამ ამავე დროს, ახალ ხელისუფლებას სურს, რომ ჩინეთმა კვლავინდებურად განახორციელოს მსხვილი ინვესტიციები, რომლებიც მიანმარში სოციალურ დაძაბულობას ამცირებს, და არც ის უნდა, რომ ვაშინგტონის პოლიტიკის მძევლად იქცეს. ამიტომ ის ცდილობს, ჩინეთთან ურთიერთობაში გამოიყენოს რაკჰაინის კონფლიქტი, როგორც შანტაჟის ინსტრუმენტი, თუმცა, სისუსტის გამო, მასზე კონტროლს ხშირ შემთხვევაში კარგავს. უნდა გავითვალისწინოთ ისიც, რომ აუნ სან სუ ჩი ერთობ რთულად მბრძანებელი არ არის, სამხედროებისა და მისი პოლიტიკური ოპონენტების გავლენა კვლავინდებურად ძალზე დიდია და მას მანერის თავისუფლებას უზღუდავს. შეტაკებებს რაკჰაინში მუსლიმანურ სამყაროში დიდი რეზონანსი მოჰყვა. ჩატარდა მასშტაბური დემონსტრაციები. თურქეთის პრემიერმა ერდოღანმა მომხდარს გენოციდი უწოდა, ანალოგიური განცხადებები სხვა ლიდერებმაც გააკეთეს. ამავე დროს, მიანმარის ხელისუფლებამ გაეროს სააგენტოებს დაზარალებულთათვის სურსათისა და მედიკამენტების მიწოდების უფლება შეუზღუდა. ძალზე მნიშვნელოვანია, რა პოზიციას დაიკავებს ჩინეთი — ამა წლის მარტში მან გაეროს უშიშროების საბჭოს არ მსცა შესაძლებლობა, მიეღო დიდი ბრიტანეთის მიერ ინიცირებული განცხადება რაკჰაინში შექმნილი მძიმე სიტუაციის თაობაზე. მსგავსი პოზიციის გამოხატვის შემთხვევაში, მნიშვნელოვანად გაიზარდება იმის ალბათობა, რომ მუსლიმანურ სამყაროში დაგროვილი ნეგატიური ემოციების მთავარი სამიზნე სწორედ პეკინი გახდება, რაც საკმაოდ ბუნებრივად ჩაჯდება ჩინეთის ეტაპობრივი იზოლირების ამერიკულ სტრატეგიაში. ყველაზე სამსუსხარო კი ისაა, რომ ამ პოლიტიკურ თამაშებს დღეს უამრავი უდანაშაულო ადამიანის სიცოცხლე ეწირება და გამოსავალი შექმნილი სიტუაციიდან ჯერჯერობით არ ჩანს.

ლუკა ნემსაძე

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სტალინმა 1917 წლის 14 აპრილიდან იმავე წლის 25 ოქტომბრამდე რევოლუციურ ბრძოლის ველს 80-ზე მეტი ბომბი დააყარა „პრავდის“ ფურცლებიდან. ასეთი მცირე დროის მონაკვეთში რევოლუციისთვის ამდენი რამ არც ერთ რევოლუციონერსა და თეორეტიკოსს არ გაუკეთებია.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. №32 (408)

1917 წლის 3 აპრილს პეტერბურგში ემიგრაციიდან დაბრუნებულმა ლენინმა „პრავდაში“ გამოაქვეყნა იმხანად ძალიან პოპულარული ნაშრომი „აპრილის თეზისები“. თემის საკვანძო საკითხების დანვრის შემდეგ მეცნიერებათმცოდნეობის ნათელი შეიქმნა, რომ ლენინის „აპრილის თეზისები“ აღებულია იმავე წლის მარტში „პრავდაში“ გამოაქვეყნებული შრომებიდან: „მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატთა საბჭოების შესახებ“, „ომის შესახებ“, „რუსეთის რევოლუციის გამარჯვების პირობების შესახებ“, „ნაციონალური შეზღუდვების გაუქმების შესახებ“.

დავუბრუნდეთ პროფესორ ვასტანგ ბურულს და მის გასაოცარ ნაშრომს „სტალინის დიდი ექსპერიმენტი“, რომელშიც შავით თეთრზე წერია:

„1917 წლის 14 მარტიდან დაწყებული იოსებ სტალინი აქვეყნებს ნაშრომებს: „მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოების შესახებ“ (14 მარტი), „ომის შესახებ“ (16 მარტი), „რუსეთის რევოლუციის გამარჯვების პირობების შესახებ“ (18 მარტი), „ნაციონალური შეზღუდვების გაუქმების შესახებ“ (25 მარტი), „ან — ან“ (26 მარტი), „ფედერალიზმის ნინააღმდეგ“ (28 მარტი). ეს ის ნაშრომებია, რომელთა საფუძველზე ლენინმა შეადგინა თავისი ცნობილი „აპრილის თეზისები“ (1917 წლის აპრილის დამდეგი). ვ. ლენინის პლაკატს — „აპრილის თეზისებს“, რუსეთში სოციალისტური რევოლუციის განხორციელების გეგმა ეწოდა. ი. სტალინმა ამჯერად ჩრდილში დარჩენა არჩია.“

იოსებ სტალინი ძალაუფლების ხელში ჩაგდებას გეგმავს ხეცნად, პოლიტიკური სიტუაციის ცვლილებებს ითვალისწინებდა. ამ მხრივ მეტად საყურადღებოა 1917 წლის მარტიდან ოქტომბრამდე გაზეთ „პრავდაში“ გამოაქვეყნებული მისი უამრავი ნაშრომი. ვ. ლენინმა ამკარად იგრძნო ი. სტალინის უპირატესობა, რადგან სტალინი ჯერჯერობით ლენინს არ ებრძოდა, მისი ლიდერობას საფრთხეს არ უქმნიდა, ლენინი სტალინის ნაზრევს აედევნა. მდევრის როლში იყო ლენინი 1917 წლის 25 ოქტომბრის ჩათვლით.

როდესაც გენიალური აინ-შტაინის ფარდობითობის თეორიის გრანდიოზული მასშტაბი გასცდა ადამიანის გონიერებას და სხვა გალაქტიკაში, სხვა ცივილიზაციაში გადავიდა, უბრალო მოკვდავთ არ შეეძლოთ ამ ნაშრომის გაზრება და შეცნობა. ალბათ, ეს იყო მიზეზი, რომ ჩემი ბავშვობის წლებში გამოვიდა აკადემიკოს **ლევ ლანდაუს** ბროშურა ფარდობითობის თეორიის მარტივად ახსნის მეთოდების შესახებ.

მასსოვს, ამ ბროშურაში ეწერა და ეხატა კიდევ, რომ, თუ ადამიანის უკან, სადღაც შორს, სპილოს დავიწყებთ, ის ადამიანთან შედარებით ბუნად მოგვეყენება, ხოლო, თუ სპილოს ადგილიდან შევხედავთ, ადამიანი, საერთოდ, არ გამოჩნდება. ეს მაგალითი იმიტომ მოვიყვანე, რომ, თუ ლენინის მხრიდან შორს მდგარ სტალინს დავინახავთ, ის ბუზის ტოლად მოგვეყენება, მაგრამ, თუ არ დავბრუნდებით და სტალინის ადგილიდან ლენინს შევხედავთ, ლენინი შეიძლება, საერთოდ, არ გამოჩნდეს.

„1917 წლის მარტიდან ოქტომბრამდე სტალინის მიერ

შექმნილი რევოლუციის მომზადებისა და სოციალიზმის განვითარების პროგრამა, რომელიც ზედიზედ ქვეყნებოდა გაზეთ „პრავდაში“, ძირითადი სახელმძღვანელო მასალა იყო ლენინისთვის რევოლუციის ნინა პერიოდში.

ლენინი დარწმუნდა, რომ სტალინი რევოლუციის ბიურატი იყო და გადაწყვიტა, მას აკიდებოდა. სტალინის კვალში ჩამდგარი ლენინი რევოლუციური საქმიანობის პრაქტიკულ გზას დაადგა, უკან დარჩა ყალბი რევოლუციური ლოზუნგები და მოწოდებები, რომლებმაც უკვე რამდენჯერმე აგემა მწარე მარცხი ლენინსა და მის პარტიას. ლენინის ილუზია იმპერიის დაპყრობის შესახებ 1905-1907 წლების რევოლუციის დამარცხების შემდეგ გაქრულდა. რუსეთის იმპერიის ტახტზე ასვლა ბევრისთვის იყო შესაძლებელი, მაგრამ რუსეთის იმპერიის ჯეროვან მართვას განგების ნებაც სჭირდებოდა. 1905 წლის რევოლუციამ ლენინი, როგორც პოლიტიკოსი და ლიდერი, გააკოტრა. მისთვის იმპერიის ტახტზე აღზევება მიუღწეველი ჩანდა — ახალს ვერაფერს ქმნიდა და ერთ ადგილს ტკეპნიდა. ლენინისთვის სიახლე იყო ის, რომ სტალინის აზრს, ნათლად ჩამოყალიბებულს, უსახურ ციტატებზე აქცევდა და „პრავდაში“ გამოაქვეყნებდა. სწორედ ამ დროს, ასეთ ვითარებაში განგებისგან განსაზღვრული მისიის ალსრულებას იწყებს იოსებ ჯუღაშვილი — სტალინი“ (ვ. გურული, „მეფე — მამა“).

ერთ-ერთი საუბრისას აკადემიკოს **როინ მატრაველი** ნინამე უახლესი ისტორიის მკვლევარ-მეცნიერს ბრალი დაედა დაეცა ისტორიული ფაქტების გაყალბებაში. აკადემიკოსმა იცოდა, რომ მე მართალი ვიყავი, მაგრამ ჩემთან სერიოზულ საუბარს თავი აარიდა და ირონიული ღიმილით მიიხრია:

— გალილეო გალილეის ძმამაც იცოდა, რომ დედამინა ბრუნავდა, და იქვე დაიმონა დიდი რუსი პოეტი **ვებანი ევტუშენკო**: „Его брат тоже знал, что вертится земля, но у него была семья“. უფრო კარგად ჩემს დილექტანტურ დავაზე პასუხის გაცემა შეუძლებელი იყო.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩემთვის უძვირფასეს ადამიანს, უბრწყინვალეს მკვლევარს, მეცნიერსა და მოქალაქეთა, პროფესორ ვასტანგ გურულს ხელისუფლებისთვის ვადახდელი აქვს ხარკი, როგორც ჟამთა აღმწერელსა და მემკვიდრეს, მე მაინც ვფიქრობ, რომ მისი ღვაწლი სტალინის დიდი ექსპერიმენტის შესწავლასა და გამომხეურებაში ფასდაუდებელი და განუზომელია.

ვასტანგ გურულის შეფასე-

სტალინი — ლენინის მოსწავლე?

სტალინის კოზირი, როგორც იგი ნაბიძიარი მონიანაღდავის მიმართ დიდი ნაკრებებით ათაგაგადა, იყო რუსეთის ისტორიის ღრმა ცოდნა, ჭკუა, მოხარება, რაც მთავარია, რუსი ხალხის დანახული უბრალოება და სიხსნადე. სწორედ ამით მოხილავ იხსნად დედაინის ერთი გეგმადე

სკარდლოვი, ლენინი და ტროცკი

ბით, „ვ. ლენინი მარქსისტი არასდროს ყოფილა, არც XIX საუკუნის 90-იან წლებში და არც 1917 წელს. ვ. ლენინმა საკუთარი მოძღვრება — ლენინიზმი — ბლანკიზმზე დააფუძნა, თუმცა უფრო სამართლიანი იქნებოდა, გვეთქვას, რომ ვ. ლენინმა ბლანკიზმიდან აიღო მხოლოდ ცუდი, ისევე როგორც მხოლოდ კუდი აიღო ანარქიზმიდან, რუსული ნაროდნიკული სოციალიზმიდან, მარქსიზმიდან. მიუხედავად ამისა, ვ. ლენინმა თავის მოძღვრებას სისტემის სახე მისცა. **ვ. ლენინი ბლანკისტი არ იყო იმიტომ, რომ მან ბლანკიზმი უარყო მთავარი — გადამწყვეტი ელემენტის განხორციელება დიდი სისხლისღვრის გარეშე; ლენინი ანარქისტი არ იყო იმიტომ, რომ მან არ აქონია მასობრივი რწმენა;**

ვ. ლენინი ნაროდნიკი არ იყო იმიტომ, რომ სოციალურად თანასწორთა საზოგადოების შექმნა მას აზრად არ გაუძლია; ლენინი მარქსისტი არ იყო იმიტომ, რომ მან მარქსიზმი უარყო მთავარი — საზოგადოების განვითარების კანონების უგულვებლყოფა. მაინც რა იყო ყველაზე მეტად მიუღებელი ლენინიზმი? — ისტორიული კანონზომიერების უარყოფა, საზოგადოების პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების კანონების უგულვებლყოფა. სწორედ ამით იყო განპირობებული ყველა სხვა უარყოფითი მოვლენა ლენინიზმში (სექტანტიზმი,

ექსტრემიზმი, დიქტატურა და ა. შ.)“.

სტალინის კოზირი, რომელსაც იგი ნაბიძიარი მონიანაღდავის მიმართ დიდი ნაკრებებით ათაგაგადა, იყო რუსეთის ისტორიის ღრმა ცოდნა, ჭკუა, მოხარება, რაც მთავარია, რუსი ხალხის დანახული უბრალოება და სიხსნადე. სწორედ ამით მოხილავ იხსნად დედაინის ერთი გეგმადე.

რა აკავშირებდა სტალინს მარქსიზმისა და სოციალიზმის სხვა კლასიკოსებთან, თუ გინდ ლენინთან? რით იყო მონიბლული მარქსიზმი ან ლენინიზმი იგი? ...თითქმის არცფრით. სტალინი სულ სხვა წყობის დამოკიდებული იყო სტალინისა და

გან შექმნილი რევოლუციის თეორეტიკოსი და პრაქტიკოსი იყო, რომელიც სულ სხვა საზოგადოებრივ წყობასა და მიმდინარეობას აყალიბებდა, რომელსაც იმხანად სახელი არ ერქვა, მაგრამ თავისი არსით სტალინიზმს წარმოადგენდა.

1917 წლის ოქტომბრის რევოლუცია (უმრავლესობისათვის კონტრრევოლუცია. — გრ. ონიანი) თავისი არსით უნაკლოდ იყო გააზრებული და მომზადებული. სტალინს არ გამოჩნდია, რომ იმპერიის ძლიერებას შეიარაღებული ძალების, დამსჯელი ორგანოებისა და საზოგადოების (არისტოკრატის) უმრავლესობა უჭერდა მხარს, მაგრამ იმხანად, 1917 წლის 25 ოქტომბერს (7 ნოემბერს), ხელისუფლება ჰქონდა ცოტა ხნით, რამდენიმე საათით. სწორედ აქ გამოჰკრა სტალინმა რევოლუციური ტალღის აგორების ჩახმახს თითი და იქ აღმოჩნდა, სადაც საჭირო იყო, 24 ოქტომბერი ადრე იყო, 26 ოქტომბერი კი გვიან. ქვეყნის ბედს წუთები წყვეტდა. ამ შეჩერებულმა ნამშა განათათა სწორედ ჩახნალებული რუსეთის იმპერია.

სწორედ ეს მომენტი შეახსენა საზოგადოებასაც და ლენინსაც სტალინმა თავის გამოსვლაში, ლენინის 50 წლის საიუბილეო საღამოზე სიტყვით გამოსვლისას:

— ლენინი გადაჭრით ნინა აღმდეგი იყო 25 ოქტომბრის აჯანყების დაწყების, მაგრამ ჩვენ მას არ დავუფრეთ. მეორე დღეს კი ლენინმა ღიმილით გადმოგვხედა და გვითხრა: „თქვენ მართალი იყავით“.

გვიანდა თუ არა, უნდა დავუფრეთ პროფესორ ვასტანგ გურულს, თავის უპრეცედენტო შეფასებაში ოქტომბრის რევოლუციის შესახებ, რომელიც მომდევნო თაობის მიერ პირუთვნელად დანერგულ ისტორიაში ოქროს ასოებით იქნება შეტანილი:

„გომლუვიკური პარტიის დიდი გამარჯვება 1917 წლის 25 ოქტომბერს სულ არ იყო განპირობებული მარქსიზმის მიხედვით, იგი არც ლენინიზმის ტრიუმფს ნიშნავდა. 1917 წლის თიბაგაგადა-მარტის რევოლუციამდე რუსეთის ისტორიული პროცესის განვითარების კანონზომიერება იმიტომ იყო განპირობებული, რომელიც მარქსიზმი არც იყო განპირობებული ყველა სხვა უარყოფითი მოვლენის წყობის დამოკიდებული და

მისი სტრატეგია და

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

როდესაც სტალინის მიერ შემუშავებული საბრძოლო მოქმედების გეგმასა და მის უნაკლო აღსრულებას გაეცნობით, ვერც წარმოიდგინებთ, რომ ბრძოლის ველზე დაჯავშნილ სარკინიგზო ვაგონები მცხოვრები და სამხედრო სტრატეგიაზე მომუშავე სტალინი ოდესმე თუ იყო დაინტერესებული არათუ პოეზიით, არამედ რევოლუციის თეორიით, ნაციონალური საკითხითა თუ ენათმეცნიერებით.

ტაქტიკა ეშუაწინაა — არა მარტო სტალინი, არა ლენინი, არამედ სოციალისტური მოძრაობის ახალ მიმდინარეობას — სტალინიზმს.

ქვეყანაში გაიმარჯვა ფარულმა სტალინიზმმა, რომელსაც აშკარა შემოქმედით არ უყავდა და მიენერა ლენინის ხელისუფლების სათავეში ლენინის მოსვლამ, რომელმაც არ იცოდა ქვეყნის მართვა, უზარმაზარი იმპერიის ნანგრევებში სრული ქაოსი და ანარქია გამოიწვია. დაშლილმა საიმპერიო სტრუქტურებმა და ჯარის გაქცეულმა ნაწილებმა საფრთხე შეუქმნეს ეიფორიაში მყოფ მცოდნე თუ უცოდინარ ბრბოს, რომლის ხელშიც ასე გაუაზრებლად აღმოჩნდა უზარმაზარი იმპერიის მართვის სადავეები. ლენინი სმონის დერეფნებში შემთხვევით პირებს ნიშნავდა სხვადასხვა პასუხსავე თანამდებობაზე. თანამდებობას დახარბებულმა შარლატანებმა არ იცოდნენ, რომ განუზომელი იმპერიის საზღვრებს დაცვა სჭირდებოდა, ხოლო 150 მილიონზე მეტ ადამიანს — გამოკვება. ლენინური „ბაღაჩი“ ისე ძლიერდებოდა, რომ დღე-დღეზე ხელიდან უნდა გამოსცლოდათ ძალაუფლება. გამარჯვებიდან ოთხი დღის შემდეგ ლენინმა გადაწყვიტა, რევოლუციის შემოქმედთა მონაწილეობით შექმენა ქვეყნის მმართველი ბიურო, სწორედ ამის გამო 1917 წლის 29 ოქტომბერს ბოლშევიკების პარტიამ ჩამოაყალიბა ბიურო ოთხი კაცის შემადგენლობით, რომლებსაც, მათ მიერ დაკავებული თანამდებობების მიუხედავად, ევალებოდათ, კოლექტიურად ემართათ ქვეყანა. ამ „ოთხეულში“ შედიოდნენ: **ლენინი, სპირდოლოვი, ტროცკი და სტალინი.**

ადვილი წარმოსადგენია სტალინის მდგომარეობა, რომელიც 1916 წლის ბოლოს სასწრაფო კვებით იყო, ერთი წლის შემდეგ კი იმპერიის მართვის სადავეებთან აღმოჩნდა. სტალინის წინაშე სრულიად ახალი სამყარო გადაიშალა, მაგრამ მან კარგად იცოდა, საიდან მოდიოდა და საით უნდა წასულიყო. ის თავის ფიქრებსა და მიზნებში სრულიად მარტო იყო; არ ერეოდა საკითხებში, რომლებიც არ ეხებოდა, სანამ საჭიროება არ დადგებოდა და ბიურო თხოვნი მიმართავდა.

ამის აუცილებლობა კი ყოველდღიურად იმატებდა, რადგან უკიდურესი ქვეყნის ტერიტორიაზე არ იყვნენ ადამიანები, რომლებიც დაშლის პირას მდგარ სახელმწიფოს სწორ გზაზე დააყენებდა. კარი სტალინის „კომისარიატი“ — რომელიც ერთი ოთახისა და სამი სანერი მაგიდისგან შედგებოდა, დამშვენებული იყო სანერი ქაღალდის თაბახზე დაწერილი სიტყვებით „ეროვნებათა საქმეების კომისარიატი“. სტალინს ამ კომისარიატში დიდად არ უსაქმიანია, რადგან ის იყო ყველგან, სადაც ქვეყანას უჭირდა.

1918 წლის შემოდგომა გადამწყვეტი აღმოჩნდა გამარჯვებული ბოლშევიკებისათვის. სამოქალაქო ომს ცენტრალურ რუსეთსა და რუსეთის ქალაქებში შიმშილი მოჰყვა, რადგან კულაკები საბოტაჟის გამოსანჯვევად ხორბალს სახელმწიფოს არ აბარებდნენ.

1917 წლის ოქტომბრის რევოლუცია, თავისი ახლით, უნაკლოდ იყო გააზრებული და მოგზაურული. სტალინს არ გამოერჩინა, რომ იმპერიის კლინაბას შეინარაღებოდა ქალაქის, დასჯალი ორგანოებისა და საზოგადოების (არისტოკრატების) უკავალსოვა უჭირდა მხარს, მაგრამ იხსნა, 1917 წლის 25 ოქტომბერს (7 ნოემბერს), ხელისუფლება ჰქონდა ხოტა ხნით, რადგან სწორედ ამ გამოკვარ სტალინმა რევოლუციური ტალღის აგორების ჩახეხს თითი და იქ აღმოჩნდა, სადაც სჭირო იყო

სამხრეთ კავკასიას დაკარგვის რეალური საფრთხე დაემუქრა და იქ ლენინმა სტალინი მიიწვილა.

ცარიცინში მიმავალი სტალინი თვალნათლივ ხედავდა ნგრევასა და უპატრონობას. შექმნილმა კატასტროფულმა მდგომარეობამ სტალინი თითქოს გატეხა, ნაწილობრივ თავისი გეგმების შეცვლასაც აპირებდა, მაგრამ, ადგილზე ჩასულს, ერთდროულად სამ ფრონტზე მოუწია ბრძოლა:

ეს იყო სასურსათო ფრონტი, მის კომპეტენციაში არმყოფი ჯარის მართვა და ცენტრალური ხელისუფლების სადგომი დაუშორჩილებლობა. სამივე მიმართულება სტალინისთვის არა მხოლოდ თანამდებობრივად და პარტიულად, სიცოცხლისთვისაც სარისკო იყო. თუ აქამდე ლენინისადმი პარტიული დამორჩილების კანონებს სცემდა პატივს და რიგ შემთხვევაში მაღალ შეფასებასაც არ იშურებდა, ახლა, ხედავდა რა ოქტომბრის მონაპოვარის დაკარგვის რეალურ საფრთხეს, ლენინთან ურთიერთობის ყოველგვარი ზღვარი წაშალა და იგი, როგორც დამოუკიდებელი მმართველი, წარმართავდა საქმიანობას, რაც ნათლად ჩანს ლენინისთვის გაგზავნილი წერილებისა და დეპეშეებიდან.

„ექვსში ჩამოვედი ცარიცინს. ცარიცინში, ასტრახანში, სარატოვში გამეფებულია აღვირახსნილობა და სპეკუ-

ლაცია. ცარიცინში შემოვალენი საბარათო სისტემა და მტკიცე ფასები. მიუხედავად ადგილობრივი კოლექტივის პროტესტებისა, იძულებული ვარ, დავეყენო სპეციალური კომისარები, რომლებიც უკვე ამკარებენ წესრიგს“...

„გადავციტე შიდად, აღარ გამოავახენოს თაღლითები, კონზერვები განკარგულა გასცეს, რომ კოლექტივმა ვორონეში თავისივე ინტერესებისთვის დაბრკოლებები არ შეუქმნან ჩემს რწმუნებებს“...

წლის 7 ივლისის წერილში სტალინი წერს ლენინს, რომ მას უკვე განხეთქილება აქვს იმ სამხედროებთან, რომლებიც ტროცკის ემორჩილებიან: „მივეჭურებო ფრონტზე... ცარიცინის სამხრეთით ხაზი ჯერ კიდევ არ არის აღდგენილი. ვინაიდან ყველას, ვინც ამის ღირსია. შეგიძლიათ დარწმუნებული იყოთ, არ დაეზოგავ არავის, არც ჩვენ თავსა და არც სხვებს“...

„ვინაიდან განაპირა მხარეების კავშირი ცენტრთან სუსტია, საჭიროა, ადგილზე გვეყავდეს დიდი რწმუნებით აღჭურვილი პირი სასწრაფო ზომების დროულად მისაღებად. და, თუ ამ მიზნით დანიშნავთ ვინმეს (ვინც უნდა იყოს), მაცნობეთ პირდაპირი მავთულით და მანდატი ასევე პირდაპირი მავთულით გადმომეცით“...

„თუ ტროცკიმ წინდაუხედავად და განურჩევლად აძლია მანდატები ტრიფონოვს (დო-

ნის ოლქი), ავტონომოვს (ყუბანის ოლქი), კოპეს (სტავროპოლი), საფრანგეთის მისიის წევრებს (რომლებმაც დაპატიმრება დაიმსახურეს) და სხვებს, დანაშაულებით შეიძლება ითქვას, რომ ერთი თვის შემდეგ ჩრდილოეთ კავკასიაში ყველაფერი დაირღვევა და ამ მხარეს საბოლოოდ დაეკარგავთ“...

„საქმის სასარგებლოდ ჩემთვის აუცილებელია რწმუნებანი. უკვე მოგწერეთ ამის შესახებ, მაგრამ პასუხი არ მიმიღია. ძალიან კარგი. რაკი ასეა, მე თვითონ ფორმალურების დაუცველად ჩამოვადგე არმიათა იმ სარდლებსა და კომისრებს, რომლებიც საქმეს დაღუპავენ, ასე მიკარნახებს საქმის ინტერესი და ტროცკის ნაკუნი ქაღალდის უქონლობა ვერ შემაჩერებს“.

მკითხველი, ალბათ, მიხვდება, რომ აქ საქმე გვაქვს არა „მოსწავლისა“ და „მასწავლებლის“ მიმონერასთან, არამედ ქვეყნისადმი მოლაღატებრივ საქმიანობასთან, რომელსაც ებრძვის ხალხისა და ქვეყნისათვის თავგანწირული ადამიანი, რომელსაც თავდაცვის არავითარი შანსი არ აქვს დატოვებული, და მოქმედებს პრინციპით — ან ყველაფერი, ან არაფერი! სტალინი „უქარქაპო ხმლით“ იბრძვის ცალკე ინტერვენციისა და ცალკე შინაური და გარეშე მტერების წინააღმდეგ. ცნობილია, რომ ტროცკის სძულ-

და რუსეთი და რუსი ხალხი, რუსების გამოყენება მას წარმოდგენილი ჰქონდა, როგორც ფიჩხი, რომელიც პერიოდულად დაეყრებოდა მოგიზგიზე მსოფლიო რევოლუციის ხანძარს.

მებრძოლ რუსულ ინტელიგენციაში, ჯარისკაცებსა თუ მუშებში ტროცკი უცხო სხეული იყო, რადგან სრულიად სხვა ტრადიციებითა და მენტალიტეტით იყო აღზრდილი და უცხოეთიდანაც ამ ახალი მიმდინარეობის ჩამოსაყალიბებლად და დასამკვიდრებლად იყო გადმოხვენილი; ტროცკის კი, ნებისთი თუ უნებლიეთ, მუდამ მხარში ედგა ლენინი.

რევოლუციის წინა პერიოდში, რევოლუციის დაწყების დღეს თუ შემდგომ პერიოდში პარტიაში შეუცვლელი იყო სტალინი. ის არასდროს იდგა ჩრდილში, პარტიაში ყოველთვის ჰქონდა გადამწყვეტი სიტყვა. სტალინი ერთ-ერთი იყო იმ ოთხთაგან (ლენინი, სვერდლოვი, ტროცკი, სტალინი), რომლებმაც ხელში აიღეს ხელისუფლება რევოლუციიდან ოთხი დღის შემდეგ — 1917 წლის 29 ოქტომბერს და ბიურო შექმნეს ქვეყნის არა კოლექტიურად სამართავად, არამედ იმიტომ, რომ სტალინის უნიკალური თეორიული თუ პრაქტიკული საქმიანობა საერთო ყოფილიყო დანარჩენებისთვისაც და სტალინი ცალკე პიედესტალზე არ ასულიყო. თუ ლენინი და ტროცკი ხედავდნენ სტალინის უნიკალურ ნიჭს დანგრეული იმპერიის ნანგრევებიდან ამოვივანის საქმეში, ამას კიდევ უფრო კარგად ხედავდნენ რიგითი კომუნისტები და მუშათა კლასი.

სტალინის პიროვნების გაცნობისას განვიფრება ვერ დამავალი მისი ბრწყინვალე საბრძოლო სტრატეგიისა და ტაქტიკის გამო, მაგრამ, როდესაც სტალინის მიერ შემუშავებული საბრძოლო მოქმედების გეგმას და მის უნაკლო აღსრულებას გაცნობით, ვერც წარმოიდგენთ, რომ ბრძოლის ველზე დაჯავშნილ სარკინიგზო ვაგონში მცხოვრები და სამხედრო სტრატეგიაზე მომუშავე სტალინი ოდესმე თუ იყო დაინტერესებული არათუ პოეზიით, არამედ რევოლუციის თეორიით, ნაციონალური საკითხითა თუ ენათმეცნიერებით.

სტალინმა 1917 წლის 14 აპრილიდან იმავე წლის 25 ოქტომბრამდე რევოლუციური ბრძოლის ველს 80-ზე მეტი ბომბი დააყარა „პრავდის“ ფურცლებიდან. ასეთ მცირე დროის მონაკვეთში რევოლუციისთვის ამდენი რამ არც ერთ რევოლუციონერსა და თეორეტიკოსს არ გაუკეთებია.

ბაზრქველა იმნება

მთავარ პროკურორმა პრაქტიკა დაწესა 18-ჯერ მიიღო, მოადგილეა კი — 21-ჯერ

საქართველოს მთავარმა პროკურორმა ირაკლი შოთაძემ 2016 წელს ხელფასის სრული ოდენობის პრემია და დანამატი 18-ჯერ აიღო, ხოლო მისმა მოადგილეებმა: მამუკა ვასაძემ, გიორგი გაბიტაშვილმა და გიორგი გოგაძემ — 21-ჯერ.

მთავარი პროკურორის თანამდებობრივი სარგო თვეში 3 910 ლარია, ანუ წელიწადში 46 920 ლარი. ოფიციალურად დეკლარირებული მონაცემებით, ირაკლი შოთაძემ 2016 წლის განმავლობაში ხელფასთან ერთად 18-ჯერ მიიღო დანამატი და პრემია. სულ მისი წლიური ანაზღაურება იყო 117 000 ლარი, საიდანაც 70 080 ლარი პრემია-დამანატების თანხაა.

მთავარი პროკურორის პირველი მოადგილე მამუკა ვასაძის წლიური ანაზღაურება 42 240 ლარია (თვეში 3 520 ლარი), თუმცა მან 112 680 ლარი მიიღო. შესაბამისად, ერთ წელიწადში მამუკა ვასაძემ დანამატი და პრემია 21-ჯერ აიღო, 70 440 ლარის ოდენობით.

ასევე 21-ჯერ აიღეს დანამატი და პრემია მთავარი პროკურორის მოადგილეებმა: გიორგი გაბიტაშვილმა და გიორგი გოგაძემ. თითოეული მათგანის წლიური ანაზღაურება 111 240 ლარს შეადგენს, მათ შორის, 40 800 ლარი ხელფასის თანხაა (თვეში 3 400 ლარი), ხოლო დანარჩენი 70 440 ლარი — პრემია-დანამატი. 25-ჯერ აიღო პრემია და დანამატი მთავარი პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსმა თეიმურაზ ნაჭყალიამ, სულ 73 590 ლარი. მისი ხელფასის ოდენობა 2 930 ლარია, ესე იგი წელიწადში 38090 ლარი, თუმცა, რეალურად, მისი წლიური ანაზღაურება 111 680 ლარი იყო.

„პროკურატურის შესახებ“ კანონის თანახმად, პროკურატურის მუშაკის ხელფასი თანამდებობრივი სარგოსგან, პრემიისა და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა დანამატებისგან შედგება. 2016 წლის ბიუჯეტის გეგმით, პროკურატურაში პრემიებისთვის გათვალისწინებული იყო 2 721 000 ლარი, ხოლო სახელფასო დანამატებისათვის — 5 164 500 ლარი.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მილიარდერს შეუტია ეკონომიკური მცენიარების გურუმ, ნობელის პრემიის მფლობელმა ლაურაბატმა (2008 წელს) პოლ კრუზმანმა, რომელმაც შემოიღო ტერმინი „სოროსი“. ამ ტერმინით ის აღნიშნავდა სპეკულანტებს, რომლებიც ენაოღნენ ბაზრების მანიპულაციას, ინვესტენ კრიზისებს მსოფლიოში და ქვეყნების ეკონომიკებს უფსკრულისკენ მიაქანებდნენ. თვითონ სოროსს კი კრუზმანი კიდეც ერთ ბრალდებას უყენებდა: კავშირების გამოყენებას ინსაიდერული ინფორმაციის (კომპანიის სამსახურებრივი, არასაჯარო ინფორმაცია) უსინდისოდ მოპოვების მიზნით.

თეთრი სახლის ვებგვერდზე გამოქვეყნებულ პეტიციაზე ჯორჯ სოროსისა და მისი ორგანიზაციების წარმომადგენელთა ტერორისტებად აღიარების შესახებ აშშ-ის მთავრობის მიერ მის განსახილველად საჭირო 100 ათასზე მეტი ხელმოწერა 10 დღეში შეგროვდა. მილიარდერსა და „ხალხებზე მზრუნველ ფილანტროპს“ ამერიკელები აშშ-ის კონსტიტუციური წყობილებისთვის ძირის გამოთხრის მცდელობაში ადანაშაულებენ. საჭირო რაოდენობის ხელმოწერების შეგროვების შემდეგ აშშ-ის ადმინისტრაცია ვალდებულია, განიხილოს პეტიცია.

სოროსი ბევრს სძულს, ძირითადად, სხვადასხვა ქვეყნის მთავრობას, მაგალითად, აშშ-ის, სადაც ის ცხოვრობს და მოღვაწეობს; სძულს უნგრეთსა და ისრაელშიც, რომლებიც სოროსისთვის მშობლიური ქვეყნებია. მეორე მხრივ, ჯორჯ სოროსი საკმაოდ ბევრ ადამიანს დაეხმარა მსოფლიოში — ფულს აბანდებდა მეცნიერების განვითარებასა და ნიჭიერი ახალგაზრდების სწავლაში.

ჯორჯ სოროსი 1980-იან წლებში, უოლ-სტრიტის გაფურჩქნის პერიოდში, თავმდაბალ მულტიმილიონერად ითვლებოდა. იმხანად ის პარტნიორ ჯიმ როჯერსთან ერთად მართავდა ჰუვფონდ (საინვესტიციო ფონდი) Quantum-ს, მაგრამ მსოფლიოში ცნობილი არ იყო.

ნობელის პრემიის ლაურატი ფინანსდღობა

მილიარდერს შეუტია ეკონომიკური მეცნიერების გურუმ, ნობელის პრემიის მფლობელმა ლაურაბატმა (2008 წელს) პოლ კრუზმანმა, რომელმაც შემოიღო ტერმინი „სოროსი“. ამ ტერმინით ის აღნიშნავდა სპეკულანტებს, რომლებიც ენაოღნენ ბაზრების მანიპულაციას, ინვესტენ კრიზისებს მსოფლიოში და ქვეყნების ეკონომიკებს უფსკრულისკენ მიაქანებდნენ. თვითონ სოროსს კი კრუზმანი კიდეც ერთ ბრალდებას უყენებდა: კავშირების გამოყენებას ინსაიდერული ინფორმაციის (კომპანიის სამსახურებრივი, არასაჯარო ინფორმაცია) უსინდისოდ მოპოვების მიზნით.

რაც დრო გადიოდა, მით უფრო დიდი საფრთხილად აღიქვამდა სოროსი მსოფლიოს საზოგადოებრიობისთვის. 1980-იანი წლებიდან მილიონერმა დაიწყო ასეულობით არასამთავრობო ორგანიზაციის დაფინანსება მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში. ამ არასამთავრობოების ნაწილი პოლიტიკურად ნეიტრალური იყო, მაგრამ მეორე, უფრო დიდი ნაწილი აქტიურად ჩაერთო პოლიტიკაში, რაც მათი ოპონენტების გაღიზიანებას იწვევდა.

სოროსი ამით არ დაკმაყოფილდა. მილიარდერის შემდეგ „მიღწევა“ იყო აზიის ფინანსური კრიზისი, რომელმაც ჯაჭვური რეაქციით გამოიწვია საფონდო ბირჟის ჩამოშლა მსოფლიოში, რუსეთის დეფოლტი და ინტერნეტიზაციის კრაზი აშშ-ში. ყველაფერი კი 1997 წლის ავგუსტში დაიწყო, როდესაც ტაილანდური ვალუტა ბატის კურსის დასაცემად სოროსმა გაიღო თავისი ფინანსური რესურსის მეხოთხედი — მილიარდზე მეტი დოლარი. ტაილანდის ბანკის შესაძლებლობები გაცილებით ნაკლები იყო, ვიდრე ინგლისის ბანკისა და ბატი მაღალფასობით გაუფასურდა მალაიზიური რინგიტიც. სწორედ მაშინ გაისმა პირველი ბრალდება სოროსის, როგორც არა მხოლოდ საინვესტი-

პირშიდან პოლიტიკაში

სოროსის შემდგომი სკანდალები დაკავშირებულია პოლიტიკასთან. 2016 წელს აშშ-ის საპრეზიდენტო არჩევნებში სოროსმა დიდძალი ფული დადო ფსონზე, რომ დონალდ ტრამპის გამარჯვება დიდ ზარალს განაცდევინებდა ქვეყნის ეკონომიკასა და ფინანსურ ბაზრებს, მაგრამ თვითონ განიცადა უზარმაზარი ზარალი (მილიარდის ოდენობით). როგორც ჩანს, სოროსის ალბომ უმეტესად ის ვერ იტანდა დონალდ ტრამპსა და მის მომხრეებს, მათაც შესაბამისად უპასუხეს გაანადგურეს

რატომ სძულს ჯორჯ სოროსი

ჯორჯ სოროსი, XX საუკუნის ერთ-ერთი ნაკლებად ცნობილი მოთავე საფონდო ბაზრებზე და ღია საზოგადოების მომხრე, ბევრმა შეიძულა, მათ შორის, გავლენიანმა კონსერვატივმა პოლიტიკოსებმა. მათგან ერთ-ერთი უპირველესი კი სოროსი კლასიკური მაგალითია კორუფციის ჩაფლული უპირინციპო კავშირებისა, რომელსაც თითის დაქვეით შეუქმნა ხალხები გააღატაკოს და აქ ფილანტროპია სოროსს პირადად დაეხმარებოდა. ის ამერიკელი ანარქისტები, რომლებიც სოროსის ორგანიზაციებთან არიან დაკავშირებული, უნდა იყოს. ამასთანავე, სოროსს არაერთხელ განუცხადებია, რომ თანამედროვე მსოფლიოში ანტიემპიტიზმი გამოწვეულია თვით ისრაელის პოლიტიკით. სოროსისადმი გლობალურ სიძულვილზე საუბრისას შე-

თავიანთი მხარდამჭერი გამოცემების ფურცლებზე. ამით კიდე ერთხელ დადასტურდა ჟურნალისტიკა, რომ ბიზნესში ემოციების ადგილი არ არის. უკვე მიმდინარე წელს სოროსი დადანაშაულებს დაფინანსებაში ანარქისტებისა, რომლებმაც კალიფორნიის უნივერსიტეტში ტრამპის მომხრეების გამოსვლა ჩაშალეს, მანამდე კი სოროსს ნაუყვენეს პრეტენზიები ტრამპის საინააღმდეგო მასობრივი საპროტესტო აქციების დაფინანსებაში.

სახელმწიფოების მტერი

აშშ შეუერთდა იმ სახელმწიფოებს, რომლებმაც სოროსს ომი გამოუცხადეს ანტიეროვნული მოღვაწეობის გამო. ასეთი სახელმწიფოები კი ცოტა არ არის. ისაა პირველი სოროსის სამშობლო უს-

ბრეთი, სადაც პერსონა ნონ გრატაა და მასზე ძებნაა გამოცხადებული; მიზეზი მილიარდერის აქტიური მონაწილეობა პოლიტიკურ პროცესებში, რომლებიც მიმართულია უნგრეთის პრემიერმინისტრ ვიქტორ ორბანის დამხობისკენ. ორბანი სოროსს 2015 წელს დაუპირისპირდა ევროპაში იმიგრაციულ პროცესებზე თვალსაზრისის გამო ორბანი მიგრანტების გააფთრებული მონაწილეობის გამო.

უნგრეთის მთავრობამ მილიარდერი ბუდაპეშტის ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის მეშვეობით ქვეყნის საშინაო საქმეებში ჩარევას დაადანაშაულა. სოროსის ორგანიზაციების წინააღმდეგ კანონმდებლობაში შეიტანეს ცვლილებები, რომლებიც ზღუდავს ამ ორგანიზაციების შესაძლებლობებს, გააუფერა იქონიერ პოლიტიკაზე. სოროსს აკრიტიკებს ის-

რაელიც. ბენიამინ ნეთანიაჰს მთავრობას ძველი ანგარიშები აქვს მილიარდერისთან. ეს, უნინარესად, არის სოროსის მხარდამჭერა ნეოლიბერალური ორგანიზაციებისადმი, რომლებიც, ისრაელის ოფიციალური აზრით, თანაგრძობენ პალესტინელებს და ამით საფრთხეს უქმნიან ისრაელის სახელმწიფოებრიობას.

ისრაელში კარგად ახსოვთ 1990-იან წლებში სოროსის რეპლიკა: „მე არა მხოლოდ წინააღმდეგი ვარ, რომ ებრაელებს შექმნეთ თავიანთი სახელმწიფო, არამედ, უზრუნველად, არ მსურს, რომ მისი ნაწილი ვიყო“. ამასთანავე, სოროსს არაერთხელ განუცხადებია, რომ თანამედროვე მსოფლიოში ანტიემპიტიზმი გამოწვეულია თვით ისრაელის პოლიტიკით. სოროსისადმი გლობალურ სიძულვილზე საუბრისას შე-

უძლებელია, არ გავიხსენოთ რუსეთი, სადაც მილიარდერის მიერ დაფინანსებული ორგანიზაციები ანტისახელმწიფოებრივ ორგანიზაციებად გამოაცხადეს. ეს მოხდა 2015 წელს.

არაერთხელ გაუღანძღავთ სოროსი ე.წ. ფერადი რევოლუციების მხარდამჭერისთვის. 2016 წელს ჰაკერებმა გატყვეს სოროსის ფონდის სერვერი და პორტალ DClears.com-ზე გამოაქვეყნეს დოკუმენტები, რომლებიც ადასტურებს, რომ ფინანსური მაგნატი დაკავშირებული იყო ე.წ. ფერად რევოლუციებთან და სახელმწიფო გადატრიალებებთან მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში, მათ შორის, უკრაინაში (ევრომაიდან), ოგოსლავიასა და საქართველოში, თუმცა სოროსი უარყოფს მონაწილეობას საქართველოში ხელისუფლების შეცვლაში 2003 წელს.

ამასთანავე, ჰაკერებმა გამოაქვეყნეს სია სოროსის მიერ დაფინანსებული იმ არასამთავრობო ორგანიზაციებისა, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყანაში ეწევიან აშშ-ისთვის მიუღებელი პარტიების დისკრედიტაციასა და მათ წინააღმდეგ საინფორმაციო ომი აქვთ გაჩაღებული. ეს სია, ცნობილი ევროპის პოლიტიკური წრეებისთვის, 21-გვერდიანია.

„ვიკილიქსის“ მტკიცებით კი, ჯორჯ სოროსის ფონდი და USAID-ი (აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო) წლების განმავლობაში თანამშრომლობდნენ აშშ-ის ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოსთან და მონაწილეობდნენ სხვადასხვა ქვეყანაში სახელმწიფო გადატრიალების ორგანიზებაში.

ამ ყველაფრის შედეგად

მოშადაებულია უცხოეთის მედიასაშუალებებში გამოქვეყნებული მასალების მიხედვით

როგორც ჩანს, ამერიკელმა სპეცრაზმელებმა არ იცინან, რომ მოწვევას „დემოკრატიულ“ ქვეყნებშიც იშორებენ თავიდან. ისინი ცხოვრობენ ილუზორულ სამყაროში, რომელიც ე.წ. დემოკრატიულმა მადიამ შეუქმნათ და ამიტომ ნიკოლას ჩეკამ არ იცოდა, რომ სიცოცხლის შენარჩუნების ერთ-ერთი შანსი მათზე იმედი იქნებოდა, თუ ირანში ან ჩრდილოეთ კორეაში გაიქცეოდა და იქ თავშესაფარს მოითხოვდა.

უცნაური სენი შეეყარა ამერიკულ თემიდას. აშშ-ის ხელისუფლებამ ძმები ჯონარ და ტამერლან ცერნაევები თავდაპირველად ბოსტონის ტერაქტის მოწყობაში დაადანაშაულა, შემდეგ ერთ-ერთი მათგანი დაპატიმრებისას დაიღუპა, მეორე კი, მიუხედავად იმისა, რომ ყელში ტყვია მოხვდა, როგორც ამერიკული მედია წერდა, ჩვენებას ჩვენებაზე იძლეოდა. ამასთანავე, მედიასაშუალებებმა გაავრცელეს ვიდეო და ფოტო ადამიანისა, რომელიც ძალიან ჰგავს „ორმხრივ სროლაში დაღუპულ უფროს ძმა ტამერლან ცერნაევს, როდესაც მას, ცოცხალსა და სრულიად შიშველს, ზურგს უკან შეკრული ხელებით პოლიციის ავტომობილში სვამენ. ცოტა ხნის შემდეგ ცერნაევების მეგობარს, ეჭვმიტანილ იბრაჰიმ ტოდაშევს, რომელიც გამოძიების ფედერალური ბიუროს წარმომადგენელს უცებ დანით ეტყერა, საკუთარ სახლში დაკითხვისას(?) კლავენ.

რა არის ეს: ბერის მცოდნე მოწმეების ლიკვიდაცია?

„ჩემი იბრაჰიმ ტოდაშევი აშშ-ში, საკუთარ ბინაში, მოკლეს დაკითხვისას — კეფაში ესროლეს. მისმა მამამ, აბდულკაჰირ ტოდაშევი, მოსკოვში გამართულ პრესკონფერენციაზე წარმოადგინა ფოტოები, რომლებზეც გამოსახული იყო მოკლული იბრაჰიმი. ფოტოებზე ნათლად ჩანს ნატყვიარი კეფაზე შეყვანილი ორთაბრძოლების ოსტატი იბრაჰიმ ტოდაშევი აშშ-ში ინგლისური ენის შესასწავლად 2013 წლის მაისში ჩავიდა და რამდენიმე დღეში სამშობლოში, ჩემთა, დაბრუნებას აპირებდა. მამა ტოდაშევის თქმით, აშშ-ის გამოძიების ფედერალური ბიუროს თანამშრომლები მივიდნენ იბრაჰიმის ბინაში, სადაც მისი მეგობარიც იმყოფებოდა, და მონაგებების გარეშე დაიწყეს დაკითხვა. „იმის შესახებ, იქ რაც მოხდა, მხოლოდ ვარაუდი შეიძლება“, — განაცხადა მოკლულის მამამ.

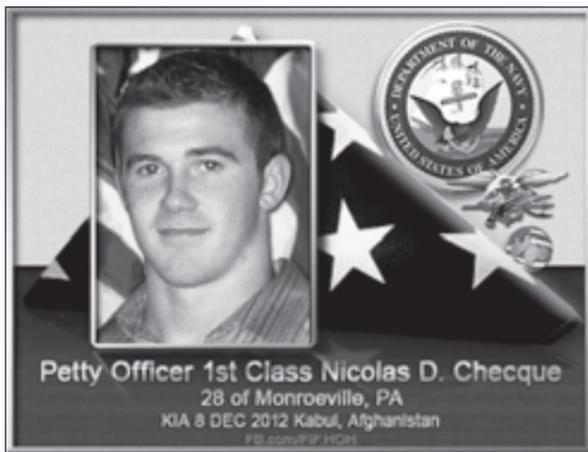
ჩანს, ვიღაც თავიდან იცილებს მოწმეებს და ცდილობს

კვალის დამალვას. ვინ შეიძლება იყოს ის? — ძალები, რომლებმაც რეალურად მოაწყვეს ბოსტონში გამართული მარათონისას ტერაქტი. ამ ტერორისტულმა აქტმა 3 ადამიანის სიცოცხლე შეინარა, 280 კი — დაიჭრა.

მოგვიანებით გამოძიების ფედერალური ბიუროს ორი გამოძიებელი, რომლებიც მონაწილეობდნენ უფროსი ცერნაევის დაკავებაში, „შემთხვევით“ გადმოვიდნენ ვერტმფრენიდან და დაიღუპნენ. ამ ამბავში ახალი არაფერია. როდესაც დემოკრატიას სურთ, მოწვევები მიჰყვებიან. შეგახსენებთ, რომ 2011 წლის აგვისტოში ავღანეთში დაიღუპა იმ სპეცდანიშნულეების რაზმის თითქმის ყველა წევრი, რომლებმაც, ბარაკ ობამას ბრძანებით, მოკლეს „ალ ქაიდას“ ლიდერი უსამა ბინ ლადენი.

ვერტმფრენის კატასტროფის შედეგად დაიღუპა სპეცრაზმე SEALS-ის „ჯგუფ 6“-ის 22 წევრი (საზღვაო ქვეითები), რომლებიც ბენ ლადენის

როგორ იშორებენ მოწვევას «დემოკრატიულ» ქვეყნებში

ბენ ლადენის ლიკვიდაციაში 23 ამერიკელი სპეცრაზმელი მონაწილეობდა, მათგან 22 უხუცადაა — 23 მნიშვნელოვანი მონაწილე 22 განადგურდა და დარჩა ერთი

ლიკვიდაციაში მონაწილეობდნენ, ანუ 22 მოწვეულ აშშ-ის მიერ ჩატარებული საეჭვო ოპერაციაში.

სხვათა შორის, „ალ ქაიდას“ მეთაურის ლიკვიდაციაში 60 ადამიანი მონაწილეობდა და 22 სახიფათო მონაწილის თავიდან მოშორება პრობლემას მაინც ვერ მოაგვარებს, რადგან ინფორმაციის გაფორმების საფრ-

თზე მაინც ძალიან დიდია. ყურნალ New Yorker-ის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, „1 მაისის დღეს, 12 საათზე, ავღანეთის აღმოსავლეთში მდებარე ჯალალაბადის აეროდრომიდან აფრინდა 2 ვერტმფრენი MH-60 Black Hawk-ი, რომლებიც გაემართნენ პაკისტანის მიმართულებით ბენ ლადენის ლიკვიდაციის საიდუმ-

ლო ოპერაციის შესასრულებლად. ერთ ვერტმფრენში იმყოფებოდა 23 სპეცრაზმელი „რაზმ 6“-დან, რომელიც ოფიციალურად ცნობილია, როგორც აშშ-ის სამხედრო-საზღვაო ძალების საბრძოლო მოქმედების სპეციალური მეთოდებისა და საშუალებების შემუშავებელი ჯგუფი.

საინტერესოა, არა? ბენ ლადენის ლიკვიდაციაში მონაწილეობდა 23 ამერიკელი სპეცრაზმელი, მათგან 22 უცებ დაიღუპა, ანუ 23 მნიშვნელოვანი მონაწილე 22 განადგურდა და დარჩა ერთი. საქმე ბოლომდე ვერ მიიყვანეს? — ვერ მიიყვანეს, თუმცა...

ლი აღმოჩნდა 28 წლის ნიკოლას ჩეკი (Nicolas D. Checque) — აშშ-ის სამხედრო-საზღვაო ძალების საზღვაო ქვეითთა ელიტური ქვედანაყოფის — Team Six-ის წევრი.

2011 წელს სწორედ ამ ქვედანაყოფის წევრებმა გამოასალმეს სიცოცხლე ბენ ლადენი. ოპერაცია, რომლის დროსაც დაიღუპა ნიკოლას ჩეკი, ღამით ჩატარდა ავღანეთის აღმოსავლეთში. სპეცრაზმელები ვერტმფრენებით ჩაფრინდნენ ერთ-ერთ სოფელში და მყისვე ჩაებნენ ბრძოლაში. ორმხრივი სროლისას „ბოვეიკების“ უმრავლესობა განადგურდა, ამერიკელი ექიმი დილივ ჯორჯი უკი ტყვეობიდან იხსნეს, მაგრამ სროლისას ნიკოლას ჩეკი თავში სასიკვდილოდ დაიჭრა და გარდაიცვალა.

ანუ, როგორც დეტექტივებში ხდება ხოლმე, ბოლო მონაწილე სიცოცხლეს თავში ტყვიის სროლით გამოასალმეს.

როგორც ჩანს, ამერიკელმა სპეცრაზმელებმა არ იცინან, რომ მოწმეებს „დემოკრატიულ“ ქვეყნებშიც იშორებენ თავიდან. ისინი ცხოვრობენ ილუზორულ სამყაროში, რომელიც ე.წ. დემოკრატიულმა მედიამ შეუქმნათ. და ამიტომ ნიკოლას ჩეკმა არ იცოდა, რომ სიცოცხლის შენარჩუნების ერთ-ერთი შანსი მათზე იმედი იქნებოდა, თუ ირანში ან ჩრდილოეთ კორეაში გაიქცეოდა და იქ თავშესაფარს მოითხოვდა. ნიკოლაი სტარიკოვი

უნგრეთის პრემიერმინისტრი: ევროპის ისლამიზაცია რეალობაა

უნგრეთის პრემიერმინისტრმა ვიქტორ ორბანმა ევროპაში აფრიკული იმიგრაციის პერსპექტივის კვლევებზე საუბრისას განაცხადა, რომ ევროპის ისლამიზაცია რეალობაა.

ორბანის თქმით, კვლევების თანახმად, მომდევნო 20 წლის განმავლობაში აფრიკიდან ევროპაში 60 მილიონი მიგრანტი ჩავა, ხოლო დასავლეთ ევროპის ისლამური მოსახლეობის რაოდენობა 2030 წლისთვის 20%-ით გაიზრდება.

„ევროპის ისლამიზაცია რეალობაა“, — განაცხადა ორბანმა და დასძინა, რომ აშშ-სა და ჩინეთში ისლამიზაციის არა-

ნაირი შანსი არ არსებობს. უნგრეთის პრემიერმინისტრი და მისი გუნდი აქტიურად უპირისპირებიან ევროკავშირის მოთხოვნებს მიგრანტების მიღებაზე, რის გამოც ევროკავშირის მაღალჩინოსნებისგან უნგრეთის ხელისუფლების მიმართ სულ უფრო მკაცრი შეფასებები და სადამსჯელო ზომების მიღების მუქარა ისმის.

პოლონეთი კვლავ უარს ამბობს მიგრანტების მიღებაზე

ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილების მიუხედავად, რომელიც აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებს მიგრანტების გარკვეული რაოდენობის მიღებას ავალდებულებს, პოლონეთი კვლავ უარს ამბობს მიგრანტების მიღებაზე.

რამდენიმე დღის წინათ ევროპულმა სასამართლომ არ დააკმაყოფილა უნგრეთისა და სლოვაკეთის სარჩელი, რომელიც ამ ქვეყნებისთვის ევროკავშირის საიმიგრაციო გეგმის მიხედვით განკუთვნილი მიგრანტების ნილის არმილებს უფლებას მოითხოვდა. სასამართლომ ძალაში დატოვა ევროკავშირის უფლება: ბლოკის წევრი სახელმწიფოებისგან მოითხოვოს მიგრანტების გარკვეული რაოდენობის მიღება.

სასამართლოს გადაწყვეტილება ნიშნავს, რომ უნგრეთი, სლოვაკეთი და სხვა ქვეყ-

ნები შეიძლება დაჯარიმდნენ, თუ მიგრანტების მათთვის განკუთვნილი ნილის მიღებაზე უარს იტყვიან. სასამართლოს ამ გადაწყვეტილების პასუხად პოლონეთის პრემიერმინისტრმა, ბეატა შიდლომ, განაცხადა, რომ ის პოლონეთის საიმიგრაციო პოლიტიკას ვერ შეცვლის.

„დარწმუნებული ვიყავი, რომ სასამართლო ამ გადაწყვეტილებას მიიღებდა, მაგრამ ეს გადაწყვეტილება ვერ შეცვლის პოლონეთის პოზიციას საიმიგრაციო პოლიტიკის მიმართ“, — განაცხადა პოლონეთის პრემიერმინისტრმა.

უხსოვარი ინვესტიციები წინა წელთან შედარებით 5.5%-ით შემცირდა

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, წინასწარი მონაცემებით, საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 2017 წლის II კვარტალში 346,6 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2016 წლის II კვარტალის დაზუსტებულ მონაცემებზე 14,3 პროცენტით ნაკლებია.

მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა 751 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამისი პერიოდის დაზუსტებულ მაჩვენებელზე 5,5 პროცენტით ნაკლებია. 2017 წლის II კვარტალში უდიდეს ინვესტორ ქვეყნებს შორის პირველ ადგილზე აზერბაიჯანია 36,6 პროცენტით, მეორეზე — ნიდერლანდები 12,4 პროცენტით, ხოლო მესამეზე — თურქეთი 11,3

პროცენტით. ყველაზე მეტი პირდაპირი უცხოური ინვესტიცია ტრანსსაპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორში განხორციელდა და 130,4 მლნ დოლარს მიაღწია, რაც მთლიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 37,6 პროცენტია. მეორე ადგილზე მშენებლობის სექტორში 70,0 მლნ დოლარით, ხოლო მესამეზე — სასტუმრომზისა და რესტორნების სექტორში 29,3 მლნ დოლარით.

2017 წლის აგვისტოში ჟურნალმა „ფორბსმა“ გამოაქვეყნა წერილი სათაურით „დავბრუნდეთ ჩრდილოეთი კორეა მისივე ფულით!“. სტატიის ავტორი ასკვნიდა, რომ მომდევნო ინფლაცია ფხენიანს საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლას აიძულებდა. ეს საშუალებას მისცემდა დოლარსა და იუანს, შეეხსოვრებინათ ჩრდილოეთკორეული ეკონომიკის ყველა სექტორი. „მას შემდეგ, რაც კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას დაასუსტებს ჰიპერინფლაცია, დაიწყება დოლარიზაცია და ახვ შიქლას, შეუტიოს ჩრდილოეთკორეული მყარი ვალუტის მცირერიცხოვან წყაროებსაც კი.“

საინფორმაციო პორტალმა Global Research-მა გამოაქვეყნა ტერიე მალაიას წერილის მიმოხილვა იმის შესახებ, თუ როგორ აყალბებს ვალუტას აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო ეროვნული ეკონომიკების გასანადგურებლად.

რატიონ ხდება, რომ აშშ-ის სამიზნეში მოხვედრილი ქვეყნები, როგორც წესი, ჰიპერინფლაციას განიცდიან? ეკონომიკური სიძნელეებისას სრულიად ნორმალურია ეროვნული ვალუტის გაუფასურება, მაგრამ რატომღაც ზოგიერთ ქვეყანაში ინფლაცია „გრაფიკის გარეშე ხდება“ და ფულს უფრო ნაკლები ფასი აქვს, ვიდრე ქალაქს, რომელზეც ეს ფულია დაბეჭდილი.

ერაყი

„ნიუ იორკ თაიმსი“ დრო და დრო აქვეყნებს მამხილებელ წერილებს ცენტრალური სადაზვერვო სამსახურის საქმიანობის მეთოდების შესახებ. ეს წერილები ერთჯერადია და გაგრძელება არ მოსდევს. მაგალითად, 1992 წელს გაზეთმა გამოაქვეყნა წერილი სათაურით „ყალბი ფულის ნაკადი მიმართულია ერაყის ეკონომიკის გასანადგურებლად“. სტატია რამდენიმე უჩვეულო დებულებას შეიცავდა.

პირდაპირ იყო ნათქვამი, რომ მიზანი არის ერაყის ეკონომიკის დესტაბილიზაცია, რომელიც აშშ-ის ხელმძღვანელობით ხორციელდება. არაბი და დასავლელი მოხელეების თქმით, **ამერიკელი-ბი ციროლმა, ერაყის ეკონომიკაში დიდი რაოდენობით ყალბი ეროვნული ვალუტა „შევიდა“**. ყალბი დენარები კონტრაბანდულად შეაქვთ ირანის, საუდის არაბეთის, თურქეთისა და ირანის საზღვრების გადაკვეთით.

ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ტაქტიკის სწორად შესაფასებლად უნდა აღვნიშნოთ, რომ ქვეყანა, რომელიც სამიზნეშია ამოღებული (ერაყი), ისედაც მძიმე ეკონომიკურ სიტუაციაშია. ეს გარემოება დამახასიათებელია იმ ქვეყნებისთვის, რომელთა წინააღმდეგ აშშ ეკონომიკურ ექსპანსიას განახორციელებს.

1992 წელი არის მეორე წელიწადი იმ შემზღუდავი ღონისძიებების დაწყებისა, რომლებიც საბოლოოდ ერაყის 13-წლიან ბლოკადად ჩამოყალიბდა. ქვეყნის ოქროსა და ვალუტის რეზერვები სწრაფად შემცირდა. ქვეყნის მთავრობა,

რომელსაც არ ჰქონდა საშუალება, დაყრდნობოდა მყარ ვალუტას, იძულებული შეიქმნა, დამატებით დაებეჭდა ფული, რათა გაენადღებინა ხელფასები და დაეფინანსებინა სპარსეთის ყურეში ომის შემდგომ პერიოდში მიმდინარე აღდგენითი სამუშაოები. ინფლაცია იქ ისედაც იყო.

შემდგომში სიტუაციამ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველომ მისცა ყალბი ფულით ერაყის წასაღებად. ამერიკელი მხარისთვის უზარმაზარი რეზერვების წყალობით, ყალბი დენარები უმად-ღისი სარისხისა და ნამდვილისგან ძნელად გასარჩევია იყო.

„ნიუ იორკ თაიმსი“ განაგრძობს: „ამგვარმა ქმედებამ, საერთაშორისო ეკონომიკურ სანქციებთან ერთად, იმდენად შეუწყო ხელი ქვეყნის ეკონომიკის შესუსტებას, რომ ერაყის ვალუტა სრულიად უსარგებლო გახდა. ძალა გამოეცალა სადაზვერვის მმართველობას“.

ამჟამად ასეთი ტაქტიკა ჩვეულებრივი რამ არის. მაგალითისთვის შეიძლება გავიხსენოთ, რომ თავის დროზე ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ „დააფინანსა“ „თალიბანის“ მოჯაჰედები, სულ მცირე, ორი მილიარდი ყალბი ავღანური ვალუტით.

ამავე მეთოდს გამოიყენებენ სხვა დიდი სახელმწიფოებიც. მაგალითად, საფრანგეთმა წარმატებით გამოიყენა ყალბი ფულის დამზადება თავისი ყოფილი კოლონია გვინეის ეკონომიკის მოსასპობად. შედეგად გვინეა იძულებული შეიქმნა, გადასულიყო აფრიკულ ფრანკზე.

ჩრდილოეთი კორეა

ალბათ, არ ღირს შესხენება, რომ კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მმართველი რეჟიმის შეცვლა პენტაგონის პრიორიტეტული მიზანია. 2000-2011 წლებში ჩრდილოეთ კორეამ სერიოზული ჰიპერინფლაცია განიცადა, რომელსაც ფულის რეფორმა მოჰყვა. მთავრობამ შეძლო ამ კრიზისის დაძლევა,

დოლარი, უაიკველას ყოვლისა: როგორ აყალბებენ ვალუტებს სსს-ს აბენტები ნაზიონალური ეკონომიკების გასანადგურებლად

ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო კალისხევას არ იშურებს, რათა ქვეყნებში, როგორც აშშ-ის «შავ სიაში» მოხვდნენ, დაიწყოს ჰიპერინფლაცია

მაგრამ, ამის მიუხედავად, სახალხო რაიონებში ანგარიშსწორება დღემდე ჩინური იუანებითა და ამერიკული დოლარებით მიმდინარეობს.

2017 წლის აგვისტოში ჟურნალმა „ფორბსმა“ გამოაქვეყნა წერილი სათაურით: „დავბრუნდეთ ჩრდილოეთი კორეა მისივე ფულით!“. სტატიის ავტორი ასკვნიდა, რომ მომდევნო ინფლაცია ფხენიანს საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლას აიძულებდა. ეს საშუალებას მისცემდა დოლარსა და იუანს, შეეხსოვრებინათ ჩრდილოეთკორეული ეკონომიკის ყველა სექტორი. „მას შემდეგ, რაც კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკას დაასუსტებს ჰიპერინფლაცია, დაიწყება დოლარიზაცია და აშშ

შეძლებს, შეუტიოს ჩრდილოეთკორეული მყარი ვალუტის მცირერიცხოვან წყაროებსაც კი. მარტივად რომ ვთქვათ, დოლარები, იუანები და სხვარეგიონული ვალუტები გამოყენებული იქნება თითქმის ყველა ანგარიშსწორებისას, რაც ჩრდილოეთ კორეას უცხოური ვალუტის მიწოდებაზე მუდმივად დამოკიდებულს გახდის. ეს არის ბერკეტი, რომლის გამოყენებაც ამ ქვეყნის წინააღმდეგ ცივილიზებული სამყაროს შეეძლება“, — ნათქვამია წერილში.

ირანი

ანალოგიური ტაქტიკის გამოყენება შეიძლება ირანის წინააღმდეგაც. ჰიპერინფლაცია ამ ქვეყანაში 2012 წელს

მოხდა. იმავე წელს „ვაშინგტონ პოსტი“ წერდა:

„2010 წლიდან შეერთებული შტატები განუხრელად ამკაცრებს სანქციებს ირანის წინააღმდეგ. უცხოეთის ბანკებს აუკრძალეს საქმის დაჭერა ირანის ცენტრალურ ბანკთან. ირანს უჭირს თავისი ნავთობის საზღვარგარეთ გაყიდვა. ეს ყველაფერი რომ შეეკრიბოთ, უთუოდ დაგინახავთ, რომ ამ სანქციებმა შეამცირა დოლარისა და სხვა უცხოური ვალუტის გამოყენება შედინება ირანში. სანქციებს ქვეყანა ჰიპერინფლაციამდე მიჰყავს. პრობლემა ფეთქებადსაშიშროებას შექმნა გასულ თვეში. ირანული რიალის ფასი მავ ბაზარზე ნ პროცენტით დაეცა. რამ გაზოგავდა მოულოდნელი კრაზი გასულ თვეში? — ეს ჯერ კიდევ გაურკვეველია“.

გენეზუალა

ამ მომენტში „ერაყული ტაქტიკის“ გამოყენება ვენესუელის წინააღმდეგაც შეიძლება. ეროვნული ვალუტის ღირებულება ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში ეცემოდა. რა თქმა უნდა, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ეს დამოკიდებულია „ზუნებრივ“ ეკონომიკურ ფაქტორებზე, მაგრამ ალბათობა იმისა, რომ ქვეყნის ეკონომიკაში ყალბი ფული შეიქმნება, მაინც არსებობს. ქვეყანა მძიმე მდგომარეობაშია 2002 წლიდან. 2015 წლის მარტში შეერთებულმა შტატებმა ვენესუელა „ეროვნული უშიშროების საფრთხედ“ გამოაცხადა და მკაცრი სანქციები დაუწესა. ქვეყნის ეკონომიკა ისედაც სუსტია. ყალბი

ფული კიდევ უფრო ამძაფრებს აქ არსებულ პრობლემებს.

ყველაზე დიდი პრობლემა

რუსეთი განსაკუთრებული შემთხვევაა. სულ უფრო გაცდრებულ სანქციებსა და საერთაშორისო საფინანსო მექანიზმებისადმი ქვეყნის წვდომის აკრძალვას შეზღუდული წარმატება ჰქონდა. რუსეთი დიდი და თვითკმარი მსოფლიო სახელმწიფოა. ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ ძველი მეთოდებით მოქმედება თუ მოისურვა, მაშინ საჭირო იქნება კოლოსალური მასშტაბის ოპერაციის განხორციელება ამ ქვეყნის ეკონომიკის წელში გასატყუებად. სიტუაციას ჯერ არ მიუღწევია იმ დონემდე, რომ რუსეთის ბაზარზე დიდი ოდენობით ყალბი ფულის „შეგდება“ სერიოზულად გააუარესოს მდგომარეობა. აშშ-ის ამ ტაქტიკის წარმატება რომ მოჰყვეს, რუსეთის ფედერაციას საგარეო დაკრედიტების ყველა გზა უნდა გადაუჭრან და შეუწყვიტონ ექსპორტისგან მისაღები ყველა შემოსავალი. მეორე მხრივ, ყალბი ფული, რომელიც პრაქტიკულად უფასოა, შეიძლება მიმართოს იმ ჯგუფების დასაფინანსებლად, რომლებიც მთავრობის დასამხობად მუშაობენ.

დასკვნა

ყალბი ფული უძლიერესი დამანგრეველი ფეხქცის მქონე იარაღია ეკონომიკური ომის წარმოებისას. სუსტ ქვეყანაში უმალესი ხარისხის ყალბი ფული შეაქვთ, ხოლო ცენტრალურ ბანკს არ შეუძლია სათანადო ღონისძიებების განხორციელება იმის შიშით, რომ მოქალაქეები შეიძლება პანიკამ მოიცვას.

ცენტრალური ბანკი იძულებულია, ითამაშოს აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს წესებით. მთავრობა მასზე, როგორც დაფინანსების წყაროზე, ხდება დამოკიდებული, ბანკი იძულებულია, ჰიპერინფლაციის საშიშროების მიუხედავად, ბეჭდოს მეტი და მეტი მაღალი ღირებულების ბანკნოტები. ძალიან ძნელი ხდება ყალბი ფულის ნაკადის შეწყობა იმ შემთხვევაში, როცა წარმატებითაა ამოქმედებული „ეკონომიკური ალყის“ ელემენტები.

ყალბი ფული უაიკველას ყოვლისა: როგორ აყალბებენ ვალუტებს სსს-ს აბენტები ნაზიონალური ეკონომიკების გასანადგურებლად
ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო კალისხევას არ იშურებს, რათა ქვეყნებში, როგორც აშშ-ის «შავ სიაში» მოხვდნენ, დაიწყოს ჰიპერინფლაცია

აზღვეომენების ექსპერიმენტმა ლგბტ-თემის ალფრთოვანება გამოიწვია და ამაჟამად ფართოდ შუქდება შესაბამის ინტერნეტრესურსებში. თვით დოქტორი ეტალონური ნაოლიკარალი გლოზალისტია, 2008 წლიდან მუშაობს ორგანიზაციაში „ეტიმები საზღვრების გარეშე“, პარალელურად თანამშრომლობს „ალ-ჯაზირასთან“. მისი ექსპერიმენტი ეხსიანება მსოფლიოს გლობალისტურ ელიტებს იდეებსა და მისწრაფებებს, რომლებსაც ადამიანების ნაცვლად სჭირდებათ უნებისყოფა, ამგვივალენტური ბიომასა, რომლის შესაქმნელად, რომორც ჩანს, იღვნიან აზღვეომენების უკან მდგარი პიროვნებები.

ამერიკელმა ლესბოსელებმა 10 ათასი დოლარი მოსთხოვეს მოსალოცად, რომლებსაც მათი ქორწინებას საზღვრობა უნოდას

ლესბოსელებმა დასავლეთ ვირჯინიის (აშშ) გილმერის ოლქის მოხელეებს მოუგეს სასამართლო დავა და კანონის ძალით აიძულეს, გადაეხადათ 10 ათასი დოლარი მათი უფლებების დარღვევის ბრალდებით. რა ჩაიდინეს ასეთი საწყალობა კლერკებმა?

რადღა, ორ ლესბოსელს — ამანდა აბრაშოვიჩსა და სამანტა ბრუნიერს, რომლებმაც მიიტანეს განცხადება მათი (ლესბოსელების) ქორწინების რეგისტრაციისთვის, პირში უთხრეს, რომ მათი კავშირი არის ბილნი და ისეთი ცოდვა, რომლის გამოც დემოტი დასჯილი.

აბა, ამას მოითმენდნენ ეს „უცოდველი კრავები“?! არც მოუთმენიათ! გაამანდა შალეს საჩივარი და მიცუნცულდნენ სასამართლოში, რომელმაც, იხელმძღვანელა რა კანონით, მიიღო ის გადაწყვეტილება, რომელიც ზემოთ ვთქვით, და დამატებით, სახელმწიფო სტრუქტურაში მომუშავე „მგლებს“ დაავალა, ბოდიში მოეხადათ „საწყალი კრავებისთვის“ შეურაცხყოფის გამო.

ვცდილობთ, მაგრამ ვერ ვეწვეით. ან როგორ უნდა დავეწვიოთ, როცა, სანამ ზემოთ ნარმოდგენილ ინფორმაციაში ვერ კვლით, დიდ ბრიტანეთში კონფესიათაშორისი ლგბტ-ქორწინილი გადაიხადეს, რომელიც ნისლიანი ალბონის ისტორიაში პირველი შემთხვევა ერთნაირსქესიანთა ამგვარი შეუღლების.

ინდოელმა კალაპათი მისტიკმა და ოუდეველმა მირიამ ჯეფერსონმა ერთობლივი ცხოვრების 20 წლის თავზე ინდური ქორწინილი გადაიხადეს. ეს იყო განსხვავებული კონფესიების ერთნაირსქესიანი ქალბატონების შეუღლების პირველი ფაქტი დიდ ბრიტანეთში. მათ დიდხანს ვერ შეძლეს თავიანთი ურთიერთობის დაკანონება, რადგან გაძნელდა ისეთი მღვდლის პოვნა, რომელიც დათანხმდებოდა ინდოელთა ტრადიციული საქორწინო ცერემონიის ჩატარებას.

მაგრამ მოგეხსენებათ, „არ არსებობს ისეთი ცინესიმაგრა, რომლის ალება ლგბტ-ელებს არ შეუძლიათ!“

ესენიც, მგონი, თავიანთი კომუნისტური მომავლისკენ მიისწრაფვიან, რომლის ბრწყინვალე მწვერვალზე პედერასტების, გეების, ტრანსგენდერებისა და ა.შ. ხელიხელჩაკიდებული წყვილები დგანან და გამარჯვებული გადაწყვერებენ გაბედნიერებულ სამყაროს.

რომელიც ყარს...
სოლომონ გონსხალი
P.S. ცხვირზე თითებს ვიჭერთ და ნაბიჯს ვუჩქარებთ. გული ამოვარდნაზეა. რას დავწვდით.
ამიტომაც ჩამოვრჩით.
„თქვენ ხომ არაფრის შეგეშინდებათ?“

უზნეობა დეპორტაციის სახელით

მალე აღარ გვეყოლება ბიჭები და გოგონები

დასავლური მედია ალფრთოვანებით წერს ჯოჯოხეთური ფსიქოლოგიური ექსპერიმენტის შესახებ. „მალე აღარ გვეყოლება ბიჭები და გოგონები: შეიძლება, რომ ჩვენი შვილები უსქესონი იყვნენ?“ ასეთი შოკისმომგვრელი სათაური აქვეყნებს ნერიუს „სტელეგრაფი“. სტატიაში მოთხრობილია ცდებზე, რომლებსაც დაწყებითი სკოლის მესამეკლასელ მოსწავლეებზე ატარებდა დოქტორი ჯაპიდ აზღვეომენიმი.

ექსპერიმენტი სკოლაში, რომელიც კუნძულ უაიტზეა, ექვსი კვირის განმავლობაში გრძელდებოდა, ტარდებოდა BBC-ის მონაწილეობითა და ადგილობრივი მასწავლებლის — ბრაუნ ანდრუს დახმარებით. ფორმალური მიზანი იყო იმის დადგენა, თუ რა გავლენას ახდენს „გენდერული ნეიტრალური აღზრდა“ შვიდწლის ბავშვებზე.

რატომ აირჩიეს ექსპერიმენტატორებმა 2010 წელს დაბადებული ბავშვები? ნიჭი, რომ ამ წელიწადს საყოველთაო თანასწორობის აქტი კანონდამოყალიბდა. ცინიკურად ისმის? რა თქმა უნდა, მაგრამ ამას სწადინა ცივილიზებული ბრიტანელები, მათთვის ყველაფერი ნებადართულია...
ფორმალურად ნარმოდგენილი „გენდერულ-ნეიტრალური“ აღზრდა, ფაქტობრივად, ბავშვის სქესობრივი ორიენტაციის 180 გრადუსით შემობრუნებას ითვალისწინებდა.

სულერთი არ არის, როგორ გამოიყურებიან (იპრანჭებოდნენ), ბიჭები კი მრისხანებისკენ იჩენდნენ მიდრეკილებას (კაცური ჩვეულება).

„სიტუაციის გამოსასწორებლად“ აზღვეომენიმი აკრძალა ვარდისფერი და ცისფერი. დაიწყო ბავშვებისთვის მექანიკური ქალების, ბალეტის მოცეკვაეებისა და ვიზუალური კაცების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება. ბოლოს და ბოლოს, ტესტებმა ორგანიზატორებისთვის სასურველი შედეგი გამოიღო — ბავშვების ნორმალური სქესობრივი ორიენტაცია დაირღვა.

ამგვარი ცდები პირველი არ არის. არცთუ დიდი ხნის წინათ დასავლეთში აქტიურად განიხილავდნენ კანადელი დევიდ რიმიმის თვითმკვლელობის საკითხს. მთავარი იყო, მას წინდაცვითის ოპერაცია ისე ცუდად გაუკეთეს, რომ სასქესო ორგანო დაუზიანეს. ამ შემთხვევის შესახებ შეიქმნა ფსიქოლოგიის პროფესორმა ჯონ მანამ და ბიჭის მშობლებს ურჩია, შვილი ისე აღეზარდათ, როგორც გოგო. ასევე ურჩია, ბავშვისთვის ამოეჭრათ სასქესო ჯირკვლები და მიეცათ ჰორმონები.

მშობლები პროფესორის ნებას დაჰყვეს და, უწინარესად, შვილს სახელი შეუცვალეს, ბრენდა დაარქვეს. ბავშვი იზარაფერი ეტყობოდა — ბიჭური სათამაშოებით ერთობოდა, სკოლაში ბიჭურად ერთობოდა. ყმანვილობის ასაკს რომ მიადგინა, მისთვის კიდევ ერთი ოპერაცია უნდა გაეკეთებინათ და მშობლები იძულებულნი გახდნენ, ექსპერიმენტის შესახებ მისთვის სიმართლე ეთქვათ.

მაგრამ დევიდმა ბრენდა

ყოფნა არ მოიხურვა, სამჯერ შეეცადა თვითმკვლელობას, სამივეჯერ უშედეგოდ. ბოლო მცდელობისას ბავშვი კომიდან გამოიყვანეს. დევიდმა გადაწყვიტა მამაკაცური არსის დაბრუნება, რისთვისაც სპეციალური თერაპიის გავლა იყო საჭირო. მან ცოლიც კი შეირთო და სამი ბავშვიც მიიღო.

მაგრამ იმას, რაც დევიდს თავს გადახდა, ვერ გაუძლო მისი ძმის ფსიქიკამ, რომელიც, ბოლოს და ბოლოს, ანტიდებრესანტების ჭარბი დოზის მიღების გამო დაიღუპა. ეს რომ შეიტყო დევიდმა, დეპრესიაში ჩავარდა, სამსახური, ცოლ-შვილი მიატოვა და თავი მოიკლა.

ფაქტია, რომ პროფესორმა მანამა ჯოჯოხეთური ექსპერიმენტი ჩაატარა, რომელსაც ორი ადამიანის სიცოცხლე შეენირა. ამ შემთხვევის შემდეგ, თითქოს ბავშვების სქესობრივ თვითიდენტიფიკაციაზე საბოლოოდ ხელი უნდა აეღოთ, მაგრამ ასე არ მოხდა.

აზღვეომენიმი ექსპერიმენტმა ლგბტ-თემის ალფრთოვანება გამოიწვია და ამაჟამად ფართოდ შუქდება შესაბამის ინტერნეტრესურსებში. თვით დოქტორი ეტალონური ნაოლიკარალი გლობალისტი, 2008 წლიდან მუშაობს ორგანიზაციაში „ეტიმები საზღვრების გარეშე“, პარალელურად თანამშრომლობს „ალ-ჯაზირასთან“.

მისი ექსპერიმენტი სრულად ესადაგება მსოფლიოს გლობალისტი ელიტების იდეებსა და მისწრაფებებს, რომლებსაც ადამიანების ნაცვლად (რომლებსაც თავი გარკვეული ხალხის, კულტურის, ოჯახისა და სქესის ნარმოდგენლებად მიაჩნიათ), სჭირდებათ უნებისყოფა, ამბივალენტური ბიომასა, რომლის შესაქმნელადაც, როგორც ჩანს, იღვნიან აზღვეომენიმი უკან მდგარი პიროვნებები.

ეს ადამიანები მსოფლიოს დაპატრონების სენით არიან დაავადებულნი.

მალაიზიელ მამას ბრალად დასდეს საკუთარი ქალიშვილის 600-ზე მეტჯერ გაუპატიურება

ამ გულისამრევ ფაქტზე წერს „როიტერი“... მოიცალეს!

მაგრამ როგორც უფროსი დედას გააყოლეს. მას შემდეგ ეს ორფეხა ცხოველი, მამად ნოდებული, თითქმის ყოველდღიურად „ხმარობდა“ თავის შვილს, არცთუ იშვიათად — გაუკუღმართებულადაც. დადგენილია, რომ სექსუალური ურთიერთობა 626-ჯერ გამეორდა. კაცს ბრალი წარუდგინეს სოდომიაში, გაუპატიურებასა და ინცესტში.

ამ წლების განმავლობაში

გოგოს არსად არაფერი გაუცხადებია. არც დედისთვის გაუმხელია რაიმე. მხოლოდ მას შემდეგ ამოიღო ხმა, როცა გაიგო, რომ მამა სასამართლოს წესით დედას მიკუთვნებული შვილების თავისთან დაბრუნებას აპირებდა.

სექსუალური ძალადობის პრობლემა მალაიზიაში უმწვევესია. ქვეყანაში ყოველდღიურად საშუალოდ 10 ასეთი შემთხვევა აღირიცხება, მათგან ნახევარი 16 წლამდე ბავშვების გაუბედურებაა. მა-

გალითად, 2005-დან 2014 წლამდე 28 ასეთი შემთხვევა მოხდა და მათგან მხოლოდ 3 პროცენტის განხილვის შედეგად გამოიჭინა სასამართლომ საბრალდებო ვერდიქტი.

„სხვა ძველებში ჰოეზია საზოგადოების კულტურის ნაწილი იქნებოდა, ამ კი ამ ძველის ყოველდღიურობა“.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ჩველისადმი ნდობა და მათთვის მათი საქმეთა მდგომარეობის წარდგენა სავესტით სწორი სახით“.

სახელმწიფოს გონიერი და დამოკარბიული მოწყობის საძველი ნიკო ნიკოლაძე საფუძვლად დაედო პრინციპად თვლიდა სასამართლოს სწორად მართვას. ანუ ობიექტური სასამართლოს უფლებას რიგითი ადამიანისთვის. მისი აზრით, ეს არის სამოქალაქო სიმშვიდისა და სტაბილურობის უმთავრესი პირობა: „ყოველი ადამიანის ცხოვრებას, — წერს ის, — მის თავისუფლებას, ღირსებასა და ქონებას ყოველ წუთს შეიძლება შეექმნას საფრთხე იქ, სადაც მართლმსაჯულება უზეიროდაა ორგანიზებული და სადაც მოსამართლენი არ იცნობენ ცხოვრებას, არაკეთილსინდისიერნი ან მექრთამენი არიან. იქ, სადაც საზოგადოება არა აქვს საკმარისი ნდობა თავის სასამართლოსადმი, თვით საზოგადოების ცხოვრება გაუფასურებული და უაზროა... ამგვარად, სასამართლოს ნდობა, ე. ი. თითოეული მოქალაქის რწმენა, რომ იგი თვითნებურად და უსამართლოდ არ დაისჯება სისხლის სამართლის კანონით, რომ შესაბამის შემთხვევაში გარდუვლი საზოგადოებრივი ცხოვრების აუცილებლობის გამო კანონის მიმართაც გამოყენებენ სამართლიანობის ზუსტი დაცვით და სასჯელის გარკვეული ზომით — აი, ეს წარმოადგენს სამართლიან და მშვიდი ცხოვრების ერთ-ერთ არსებით საფუძველს“. ნიკო ნიკოლაძე ასეთი სანიშნო ქვეყნად ასახელებდა ინგლისს, სადაც მისი სიტყვებით, სასამართლოსადმი ნდობა დგას მიუწვდომელ სიმაღლეზე.

სახელმწიფოს გონიერი მოწყობის უმნიშვნელოვანეს პრინციპად ნიკო ნიკოლაძე თვლიდა დიპლომატიას (გამჭვირვალობას), სიმართლის არ დამაბნებლად პოლიტიკურ რეალ-იზმს. იგი იყო პოლიტიკური რეალიზმის ერთ-ერთი მამამთავარი საქართველოში.

...მკაცრმა რეალობამ ათქმევინა ნიკო ნიკოლაძეს ის სიტყვები, რომელიც პოლიტიკური რეალიზმის ანბანია: „მარტო ჩვენი თავის იმედ ვიქონიოთ, მარტო ჩვენს ძალას მივედნით, მარტო ჩვენს გაძლიერებაზე და განათლებებაზე ვიმჯობნით — მაშინ მგობარნიც ბევრი გაუჩნდება ჩვენს ხალხს და დამხმარებელიც... მაშინ ჩვენდა-თავად არც ტირილი დაგვჭირდება, არც გოდება, არც ზღუქუნნი, არც ჩურჩული. და სანამ ამ „საკუთარის გაძლიერების“ გზას გულდაგულ და პირდაპირ არ დავადგებით, მანამდე კი, ათასიც რომ იბღავლოს ჩვენმა მწერლობამ, ათასიც რომ იჩურჩულონ ჩვენმა მოქმედმა პირებმა, კაცი ყურადღებას არ მოკავშირებს და შემწეობას არ გვაღივებს, ყველას ის აზრი ექნება თავში: „სუსტი ხარ, ქვეყანაზე ადგილი რად გიკავია, თვალს რას გვჭყრი შენის წყალობის ჩვენებით, რა გიყო, რა გიშველო, ხომ ფეხზე ვერ დაგაყენებ, თუ შენდა-თავად წამოიგომა არ შეგიძლია“.

ნიკო ნიკოლაძის აზრით, მცირეპირობის მართვის მისთვის ასევე უდიდესი

პოლიტიკური მნიშვნელობის იარაღია სიმრავლე, ნაკლისა და ჭირის არ დამალვა და თვითმპყრობა, ოცნების უარყოფა: „ჩვენ რიცხვით, ძალით, ოცნებით ვერაფერს ვერასოდეს ვერ გავიტანთ... ერთი იარაღი გვაქვს ჩვენ, მარტო ერთი — აზრის სისწორე, სინდისის სიმრავლე, გონიერება, საქმის სინამდვილე. მარტო ამით შეგვიძლია ჩვენ გავიმარჯვოთ, შემდეგში, მომავალში, როდესმე. მაშ, ჩვენ უმინჯოდ და გაუსვრელად უნდა შევინახოთ ეს ჩვენი მხოლოდი იარაღი, თორემ იმ დღეც, როცა ჩვენი მტერი, რიცხვით და ძალით ძლიერი, ჩვენ წინააღმდეგ სიმართლესაც მოიპოვებენ, ჩვენი საქმე ფიზიკურად და ზნეობრივად და დაუშვლად იქნება“. ამ შეგონებას ნიკოლაძის პოლიტიკური ანდერძი შეიძლება ვუწოდოთ, რომლიდანაც ქართულმა ერმა არასოდეს არ უნდა გადაუხვიოს. ნიკოლაძეს კარგად ესმის, რომ დღეს ველარავის მოატყუებ, საკუთარი თავის გარდა, ამიტომაც ჩვენი ნაკლოვანებანი ჩვენვე უნდა გამოვასწოროთ: „ქვეყანა იმდენად ბრმა და ყრუ როდია, რომ ჩვენი შეცდომები ან უზეირობა ვერ დაინახოს თვითონ, ჩვენ რომ ამავებუე მუხვებსავით გავჩუმდეთ. სირაქლეშასავით ჩვენ რომ თავი ბურქებში დავმალოთ, მტერი მაინც დაგვიანახავს და მაინც დაგვაგმარცხებს. ათასჯერ და ათათასჯერ ჯობია, რომ ჩვენ ჩვენი თავი გავიცნოთ, ჩვენი სიმრუდე თვითონვე გავისწოროთ და მაშინ უფრო ძლიერი ვიქნებით მტრის წინააღმდეგ, ვინმე დღესა ვართ...“

ნიკო ნიკოლაძე უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებდა ეროვნული ენერჯის სწორ და რაციონალურ გამოყენებას, ძალების უფურთხი ხარჯვის თავიდან აცილებას, საერთო საქმისადმი გონიერულ დამოკიდებულებასა და თავდადებას. ეს მას მიანიჭდა წარმატების გარანტიას, განვიტარებისა და დანიშნულების, ომში გამარჯვების პირობად. მაგრამ არის კიდევ უფრო არსებითი „ზარალი საერთო ინტერესებისა“, რომელსაც ქვეყნად არასდროს არ ეხება არავითარი კონტროლი.

...ქვეყნის ცხოვრებაში ხშირად წამოიჭრება ხოლმე საკითხი, რომელი საქმეებია პრიორიტეტული ერისთვის — საშინაო თუ საგარეო? ნიკოლაძის დასკვნა ასეთია: „მხოლოდ შინაგანი საქმეების გონიერულად და დამაკმაყოფილებლად მოგვარება უზრუნველყოფს გარედან მოსალოდნელ საშიშროებას და მოგვიტანს საგარეო დიდებას. რა დიდიც არ უნდა იყოს ჩვენი გამარჯვებანი, მათი დიდება კვამლივით გაიფანტება, თუკი ჩვენს შინაგან წესებს არ ავიყვანთ საგარეო დიდების სიმაღლეზე, თუკი ჩვენს საკუთარ სახლში არ დავაკმაყოფილებთ აუცილებელ მოთხოვნებს, თუკი ხელს მივყოფთ საკუთარი ინტერესების სისტემატურ იგნორირებას, შევუქმნით ჩვენს თავს მრავალ ხელოვნურ სიძნელეს, მაშინ ეს გარემოება ადრე თუ გვიან სამხედრო წარმატებებზეც კი უდავოდ დამასუსტებელ გავლენას იქონიებს“.

დასასრული შეიძლება ნოემარი

«არ შეიძლება, ილაპარაკო ქართულ ჰოეზიაზე და არ შეიძლება ჩასწვდე მას, თუ სრულყოფილად არ იცნობთ საქართველოს»

ნიკოლოზ ტიხონოვი: საქართველო საუხსრო ძვეანაა!

ნიკოლოზ ტიხონოვი რამდენიმეჯერ სტუმრობდა საქართველოს, მოიარა სვანეთი, დაღესტნიდან კახეთში გადასულა. როცა სიღნაღში მდლიდან ალაზნის ველისთვის გადაუხედავს, თბილისში ჩამოსვლისას ალტაცებით ყვებოდა თურმე ამაზე. უყვარდა თბილისში მეგობრებთან ყოფნა, რომლებიც სულით და გულით ხვდებოდნენ. დადიოდა თეატრებში, მუზეუმებში, ეცნობოდა თბილისის გარეუბნებს. იგი მონაწილეობდა მრავალ წამოწყებაში, დღესასწაულში, იყო ქართველი ხალხის ჭირისა და ღვინის თანაზიარი. 1937 წელს ლენინგრადში მოეწყო ტიცინის პოეზიის საღამო. ამ საღამოს ორგანიზატორი, ხელმძღვანელი და სულის ჩამდგმელი სწორედ ტიხონოვი გახლდათ. საღამოს გახსნისას მან წარმოთქვა თბილი სიტყვა, რომელიც შემდეგ შევიდა ნინო ტაბიძის მოგონებათა კრებულში „ტიცინი და მისი მეგობრები“.

„არ შეიძლება, ილაპარაკო ქართულ პოეზიაზე და არ შეიძლება ჩასწვდე მას, თუ თქვენ სრულყოფილად არ იცნობთ საქართველოს, — აღნიშნავს ტიხონოვი. — ეს საუცხოო ქვეყანაა. ის ადამიანს ისე პოეტურად გადაემლევა ხოლმე, როგორცაღაც ლექსებში, სინამდვილეში იხსნება სახე. როცა ერთხელ ერთ მოხუც მოგზაურს ვესაუბრე, ცენტრალური და შუა აზიის ერთ-ერთად ადამიანი სიცოცხლე ვართავას, ამ მოხუც კაცს არნივივით უფართოდებოდა თვალები, როცა ყველადა ახალგაზრდობაში პრეშენალს-კისთან ერთად დაწყებულ მოგზაურობებზე. იგი ლაპარაკობდა მწვერვალებზე, რომელზედაც ადამიანი სიცოცხლეში ერთხელ მაინც უნდა დადგეს. მოხუცი ერთ უღელტეხილს ასახელებდა, რომელსაც სიცილი სიცოცხლეში ტიხონოვი გადაჰყავდა. იგი ამბობდა: „მთელი ტიხონოვი თქვენ ფეხქვეშაა, ეს ისეთი სურათია, რომელიც სიცოცხლეში ერთხელ მაინც უნდა იხილო“.

მესმის ამ კაცის ექსტაზის მესმის მისი და გარწმუნებთ, თუ გომბორის უღელტეხილზე დადგებით, გლორის თავდადმართზე, ან ლატარის უღელტეხილზე, იქიდან იხილავთ ბუნების ისეთ უჩვეულო ქმნილებებს, რომელიც სამუდამოდ ავიფორიაქებთ სულსა და გულს.“

მე ვიცნობდი ადამიანს, რომელსაც დრო არ ჰქონდა დიდი მოგზაურობებისათვის, მაგრამ იგი მიდიოდა ლატარის უღელტეხილამდე, იქ ორ საათს იდგა და უკანვე ბრუნდებოდა მოსკოვში. მას მეტი დრო არ ჰქონდა და ესეც ჰყოფნიდა. მე გეტყვით, თქვენც გეყოფათ.

...როცა თქვენ სამეგრელოში მიდიხართ, მთიდან დაშვებისას, ხედავთ ამ მხარის ბარაქიან მშვენიერებას. როცა თქვენ ტიცინან ტაბიძის სამშობლოში ჩადინდართ, ორპირის უკიდევანო ველებზე, როცა ხედავთ მთიან მწვერვალებს და ზესტაფონის ფერომაგანაშუმის ქარხანას, რომელსაც მსოფლი-

ვს ყველა ქარხნისაგან განსხვავებით, უჩვეულო, ჯვარანახული ფრესკები აქვს, რადგან ისინი კედლებზე არაა მიხატული, იქ არ არის ფანჯრები, მის ნაცვლად უზარმაზარი სივარეილებია და მათ მიღმა თქვენ ხედავთ მთიანი ქედების პეიზაჟებს — მშვენიერს, სრულიად განსაცვიფრებელს.

ქართველი პოეტები ვერ იარსებებდნენ, რომ სიტყვა „პოეზია“, რომ შეგარძნება, რომელსაც ჩვენ პოეტურ განცდად და მის ზრად ვნათლავთ, ამ ქვეყნის ბუნებასა და ამ ხალხის სულში არ ცოცხლობდეს.

დიახ, ჩვენ გვგონია, რომ ვიცით, ვინ არის ქართველი თამადა, მაგრამ სინამდვილეში არ ვიცით! ქართველ თამადას რომ იცნობდე, ამისთვის ხალხში გასვლაა საჭირო, გლუბთან ერთად სმია საჭირო და, როცა ქართველ გლეხს დაინახავ, კაცს, რომელიც სადღერძელოს საუკუნების განმავლობაში არსებული თამადას ნესით წარმოთქვამს, ამ ბუნებასთან შეზრდილი კაცის სიბრძნით, თქვენ მისი გმურთ, გმურთ მიტომ, რომ იგი ლექსს იქვე ამბობს და არც იწერს. მას ცის, მთების, ტტების გასაკუთრებულ განცდაა ძალში. იგი ამბობს: შევსვით ამ ცის სადღერძელო, სეტყვას რომ გვიგზავნის. ჩვენს ვენახს რომ სეტყვავს; ამ მთების, ჩვენთვის ასე საჭირო წვიმას რომ აკავებს, სულერთია, მათი დღეგრძელობისა შევსვით.

მასხოვს ასეთი შემთხვევა — ჩვენ სწრაფად ვეშვებოდი ერთი მთიდან, დაბლა რაღაც სახლი მოჩანდა, იქვე კაცი იდგა. ვერ გაარჩევდი, რას აკეთებდა, ჩვენ ძალიან მაღლა ვიყავით. როცა დაბლა დავეშვივით, დავინახეთ, რომ კაცი ნიგნს კითხულობდა. იგი მართო იყო, წინ ძალი ევდა. როცა მივუახლოვდით, გაირკვა, რომ შამაღლა კითხულობდა ლექსებს. ეს მედუქნე იყო, იგი სტუმართმოყვრულად შეგვეგება. ვკითხეთ, რას კითხულობდა. მან თქვა, რომ ეს ბრწყინვალე ლექსებია ადლ-

ბე. ეს ჩემი ძალია და ლექსებს ვუკითხავო. როცა გულწრფელობისა და გულალალობის ასეთი შეგრძნება ცოცხლობს ხალხში, შესანიშნავია. თანაც ხალხი საოცრად განსაცვიფრებელია. მას უკიდურესად მძიმე ისტორია აქვს, მან, როგორც არავინ, გაუძლიო იმდენ გაჭირვებას, რამდენიც სხვა ხალხს ქედს მოხრევინებდა, მაგრამ ამ ერმა უჩვეულო ხალხი გამოზარდა. ამავე ხალხმა შექმნა, რა თქმა უნდა, ის პოეზია, რომელთანაც მჭიდრო კავშირში ცხოვრობენ ქართველი პოეტები.

...სხვა ქვეყნებში პოეზია საზოგადოების კულტურის ნაწილი იქნებოდა, აქ კი ამ ქვეყნის ყოველდღიურობაა. აქ, ქართულ პოეზიაში, ტიცინის სიტყვები მოიძვედა, რომელიც საგნები მოიძვედა, რომელიც პოეტური შემოქმედებისა და ძალიან დიდი სიფრცვვების განცდას გვაზიარებს. უპირველესად, აქ არის ის, რაც ყოველთვის იყო აუცილებელი, აქ არის გულწრფელობა. რა არის ჩემთვის გულწრფელობა? ეს ისტორიასთან კავშირია, ადამიანისა და ქვეყნის ბიოგრაფიის ის აუცილებელი ურთიერთობა, რომელშიც იგი ცხოვრობს. ის, რომ თქვენ არ ძალგიდით, გამოჰყოთ მომენტები, როცა ამბობენ: აი, ეს დანერვილია სხვებისთვის, ეს — თავისთვის, ეს კი — გაზეთებისთვის. არა, ეს ყველაფერი ისე მჭიდროდ უკავშირდება ერთმანეთს, რომ ვერ დააცალავ.

ავიღოთ ასეთი რამ: არის კახეთისაკენ მიმავალი გომბორის უღელტეხილი. ყველა ქართველ პოეტს აქვს ამ უღელტეხილისადმი მიძღვნილი ლექსი. ეს შემთხვევითი როდია, — ეს შეჯიბრება არ არის, — მე იმასვე დავწერ, რაც სხვამ დაწერა, მაგრამ დავწერ სხვანაირად, — ეს აუცილებელია, ეს ამ მხარის განცდაა, ქვეყნის ეროვნული შეგრძნება“.

P.S. ნინო ტაბიძისაგან: ...ლენინგრადში ყოფნისას ჩვენ ყოველთვის შევივლი-

დით ტიხონოვებთან, რომლებიც თავისთან, ვახილვეს კუნძულზე, გვეპატივებოდნენ. მათ ოჯახში ყველა შინაურულად გრძობდა თავს. მარიამ კონსტანტინეს ასული ოჯახში ყველა თბილად და ალერსიანად ხვდებოდა. აქ შეხვდებოდით დამწყებ და მთელი ქვეყნისთვის ცნობილ მწერლებს. დრო მზიარულად და ლაღად ილეოდა. მარიამ კონსტანტინეს ასულის დები საუცხოოდ მღეროდნენ. კატა კი, რომელსაც სათვალეს უკეთებდნენ, თითქოს საერთო მზიარულებაში მონაწილეობდა.

როცა ჩვენ პირველად მივედით ტიხონოვებთან, ნიკოლოზ სიმონის ძე კითხულობდა ტიცინის ყოველდღიურობას. აქ, ქართულ პოეზიაში, ტიცინის სიტყვები მოიძვედა, რომელიც საგნები მოიძვედა, რომელიც პოეტური შემოქმედებისა და ძალიან დიდი სიფრცვვების განცდას გვაზიარებს. უპირველესად, აქ არის ის, რაც ყოველთვის იყო აუცილებელი, აქ არის გულწრფელობა. რა არის ჩემთვის გულწრფელობა? ეს ისტორიასთან კავშირია, ადამიანისა და ქვეყნის ბიოგრაფიის ის აუცილებელი ურთიერთობა, რომელშიც იგი ცხოვრობს. ის, რომ თქვენ არ ძალგიდით, გამოჰყოთ მომენტები, როცა ამბობენ: აი, ეს დანერვილია სხვებისთვის, ეს — თავისთვის, ეს კი — გაზეთებისთვის. არა, ეს ყველაფერი ისე მჭიდროდ უკავშირდება ერთმანეთს, რომ ვერ დააცალავ.

ავიღოთ ასეთი რამ: არის კახეთისაკენ მიმავალი გომბორის უღელტეხილი. ყველა ქართველ პოეტს აქვს ამ უღელტეხილისადმი მიძღვნილი ლექსი. ეს შემთხვევითი როდია, — ეს შეჯიბრება არ არის, — მე იმასვე დავწერ, რაც სხვამ დაწერა, მაგრამ დავწერ სხვანაირად, — ეს აუცილებელია, ეს ამ მხარის განცდაა, ქვეყნის ეროვნული შეგრძნება“.

P.S. ნინო ტაბიძისაგან: ...ლენინგრადში ყოფნისას ჩვენ ყოველთვის შევივლი-

დით ტიხონოვებთან, რომლებიც თავისთან, ვახილვეს კუნძულზე, გვეპატივებოდნენ. მათ ოჯახში ყველა შინაურულად გრძობდა თავს. მარიამ კონსტანტინეს ასული ოჯახში ყველა თბილად და ალერსიანად ხვდებოდა. აქ შეხვდებოდით დამწყებ და მთელი ქვეყნისთვის ცნობილ მწერლებს. დრო მზიარულად და ლაღად ილეოდა. მარიამ კონსტანტინეს ასულის დები საუცხოოდ მღეროდნენ. კატა კი, რომელსაც სათვალეს უკეთებდნენ, თითქოს საერთო მზიარულებაში მონაწილეობდა.

როცა ჩვენ პირველად მივედით ტიხონოვებთან, ნიკოლოზ სიმონის ძე კითხულობდა ტიცინის ყოველდღიურობას. აქ, ქართულ პოეზიაში, ტიცინის სიტყვები მოიძვედა, რომელიც საგნები მოიძვედა, რომელიც პოეტური შემოქმედებისა და ძალიან დიდი სიფრცვვების განცდას გვაზიარებს. უპირველესად, აქ არის ის, რაც ყოველთვის იყო აუცილებელი, აქ არის გულწრფელობა. რა არის ჩემთვის გულწრფელობა? ეს ისტორიასთან კავშირია, ადამიანისა და ქვეყნის ბიოგრაფიის ის აუცილებელი ურთიერთობა, რომელშიც იგი ცხოვრობს. ის, რომ თქვენ არ ძალგიდით, გამოჰყოთ მომენტები, როცა ამბობენ: აი, ეს დანერვილია სხვებისთვის, ეს — თავისთვის, ეს კი — გაზეთებისთვის. არა, ეს ყველაფერი ისე მჭიდროდ უკავშირდება ერთმანეთს, რომ ვერ დააცალავ.

ანალოგიური პრობლემა (იქნებ უფრო მხარეს) ქართულ მეცნიერებას, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიასაც აქვს. მეცნიერების რეალური წინსვლისთვის საზოგადოებისა და ხელისუფლების განსაკუთრებული ნაბიჯების გადადგმაა საჭირო. მათი აქტიურობის შემთხვევაში ქართულ მეცნიერებასა და მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიას ჭეშმარიტად წარმატებული მომავალი ექნება. ნოზელის პრემიის ლაურეატის, რუსეთის აკადემიის აკადემიკოს შორეს ალფიოროვის წიგნი არ არის ლოკალური მნიშვნელობის. მასში დასმული პრობლემების გათვალისწინება დადებითად წაადგება მსოფლიო მეცნიერების განვითარებას.

მეცნიერების რეალური წინსვლისთვის საზოგადოებისა და ხელისუფლების განსაკუთრებული ნაბიჯების გადადგმაა საჭირო

ნოზელის პრემიის ლაურეატი მეცნიერების მდგომარეობის შესახებ

2014 წელს მოსკოვში გამომცემლობა „ალგორითმა“ გამოსცა გამოჩენილი რუსი მეცნიერის, ნოზელის პრემიის ლაურეატის (ფიზიკაში), რუსეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრის — შორეს ალფიოროვის წიგნი სკანდალური სათაურით „უტყინო ხელისუფლება (ვის უშლიან ხელს აკადემიკოსები)“ — *Власть без мозгов (Кому мешают академики)*. შორეს ალფიოროვი რუსული მეცნიერების სიამაყედ ითვლება, იგი რამდენიმე მონვევის სახელმწიფო დუმის დეპუტატი იყო და, იცოდა რა მეცნიერების მდგომარეობა, თავგამოდებით იცავდა მის ინტერესებს. მეცნიერის აზრით, ხელისუფლება (სახელმწიფო) მხოლოდ სიტყვით ზრუნავს სამეცნიერო პოტენციალზე, საქმით კი ქვეყანაში ისეთი ვითარებაა, რომ მეცნიერების სამუშაო მხოლოდ შეუდრეკელი ოპტიმიზტების ხვედრია.

შორეს ალფიოროვი თავის წიგნში მნიშვნელოვან ადგილს უთმობს მთავრობის მიერ შემოთავაზებულ და მეცნიერებათა აკადემიაში ჩატარებულ რეფორმებს. მეცნიერს მიაჩნია, რომ ეს რეფორმა ბევრ შეკითხვას აჩენს და დახვეწას მოითხოვს. მას მომავლის შესახებ გარკვეული პროგნოზი აქვს და ხელისუფლებასა და სამეცნიერო საზოგადოებას სთავაზობს კონკრეტულ ზომებს რუსული მეცნიერების ღრმა კრიზისიდან გამოსაყვანად.

სამთავრობო კომისიამ მიიღო გადაწყვეტილება საბიუჯეტო სახსრების ოპტიმიზაციის შესახებ, სადაც პირდაპირ ჩაინიშნა კანონმდებლობიდან ამოღება დეპუტატებისა მეცნიერებისთვის გამოსაყოფი ხარჯების შესახებ ფედერალური ბიუჯეტის საერთო ხარჯებიდან. მიზნად დაისახა მეცნიერებათა აკადემიის შემადგენლობიდან იმ კვლევითი დაწესებულებების გამოყვანა, რომლებიც, „სტრატეგია“ აზრით, არ არიან დაკავებული ფუნდამენტური კვლევებით. რუსეთის სახელმწიფო დუმის ექსპერტ ვლადიმერ ბაბკინს გამოაქვს დასკვნა, რომ თანამედროვე რუსეთის ხელისუფლების არაპროგრესული პოლიტიკა „საფრთხეს უქმნის არა მხოლოდ სამამულო მეცნიერებას, არამედ თვით რუსეთს, როგორც სუვერენულ სახელმწიფოს (გვ.7)“.

ეს წინააღმდეგობაა შორეს ალფიოროვის ავტორობით გამოცემული წიგნისა, რომელშიც დაბეჭდილია ნობელისპრემიის სტატეგია და ინტერვიუები. აქ გამოხატულია მეცნიერის გულსტიკილი რუსეთში შექმნილი ვითარების გამო საზოგადოებრივი კონკრეტული ნაბიჯების დასკვნა, რომ თანამედროვე რუსეთის ხელისუფლების არაპროგრესული პოლიტიკა „საფრთხეს უქმნის არა მხოლოდ სამამულო მეცნიერებას, არამედ თვით რუსეთს, როგორც სუვერენულ სახელმწიფოს (გვ.7)“.

ზოგადოდ და კონკრეტულად ხაზგასმულია მეცნიერების სავალალო მდგომარეობა. წიგნი რამდენიმე ნაწილად არის დაყოფილი: 1. „საბჭოთა კავშირის დანგრევა. როგორი ხელისუფლებაა მივიღეთ?“, 2. „მეცნიერება და ხელისუფლება დღევანდელ რუსეთში?“, 3. „აქვს კი მომავალი რუსული მეცნიერებას?“, 4. შ. ალფიოროვის „გამოსვლაში“, სადა აღწერილია მისი „საბჭოთა კავშირის დანგრევა“ და ინტერვიუები. აქ გამოხატულია მეცნიერის გულსტიკილი რუსეთში შექმნილი ვითარების გამო საზოგადოებრივი კონკრეტული ნაბიჯების დასკვნა, რომ თანამედროვე რუსეთის ხელისუფლების არაპროგრესული პოლიტიკა „საფრთხეს უქმნის არა მხოლოდ სამამულო მეცნიერებას, არამედ თვით რუსეთს, როგორც სუვერენულ სახელმწიფოს (გვ.7)“.

ცა შეუძლებელია არ შევჩერდეთ ზოგიერთ საკითხზე, როგორც სავალალო მდგომარეობა. წიგნი რამდენიმე ნაწილად არის დაყოფილი და განვიხილოთ ვითარებისა. „რა დაგვემართა ჩვენ?“ — სვამს კითხვას შ. ალფიოროვი. პასუხად მოჰყავს ამონარიდი ინგლისელი ჟურნალისტის, პოლ სლემ-ნიკოპის, ნიგნიდან „კრემლის ნათლია ბორის ბერეზოვსკი, ანუ რუსეთის ძარცვის ისტორია“: „რუსეთის გადასცემა მსოფლიოს ზუსტად ხელმწიფოდან დატაკ ძველად ერთ-ერთი სინტაქსური მოვლანაა აკაცობრიობის ისტორიაში. ეს

ნერვა მოხდა მშვიდობიან პერიოდში რამდენიმე წლის განმავლობაში. ამ კრახს ტემპითა და მასშტაბით პრეცედენტი არ მოიპოვებია მსოფლიოს ისტორიაში“ (დასახ. ნაშრ. გვ. 8). შ. ალფიოროვი მართებულად მიიჩნევს ინგლისელი ჟურნალისტის შეფასებას რუსეთში შექმნილი ვითარების შესახებ. იგი განიხილავს 1989-1991 წლებს, როცა სწრაფად შეიჭრა ქვეყანაში ეკონომიკური კრიზისი. ასეთი გაჭირვება მოსკოვსა და ლენინგრადში არ ყოფილა ომის შემდგომ წლებშიც კი. მეცნიერი გულისტკივლით ამბობს, რომ რუსეთში შექმნილი იყო ძლიერი ინდუსტრია, არსებობდა რიგი მნიშვნელოვანი ტექნოლოგიური ნივთიერებისა, გამოგონებები, იყო უდიდესი სამეცნიერო-ტექნოლოგიური პოტენციალი, განსაკუთრებით — საბუნებისმეტყველო დარგებში. ქვეყანაში არსებობდა საშუალო ფენა: მეცნიერი მუშაკები, მასწავლებლები, ინჟინერები, კვალიფიციური მუშეები, ექიმები, აგრონომები. ეს ის კლასია, რომელიც რეალურად ქმნის ქვეყნის სიმდიდრეს. შ. ალფიოროვი მითს უწოდებს მოსაზრებას, რომ საკუთრების ფორმა ბადებს ეფექტიან ეკონომიკას. დღეს მოსახლეობის უმრავლესობა დაქირავებული მუშეები არიან. რაც შეეხება მსხვილი მესაკუთრების, ე.წ. ოლიგარქების გამოჩენას, მათი ასპარეზზე გამოსვლით ეკონომიკა არ განვითარებულა. მეცნიერი სვამს შეკითხვას: განა ის კომპანიები, რომლებსაც დაეფუძვნა ბარნიკოვსკი, პოტანინი, ხოლო-როკოვსკი და სხვები, ახლა უფრო აქტიურად მუშაობენ, ხელმწიფოს ეკუთვნობდა? პასუხი ერთმნიშვნელოვანია: არა. შ. ალფიოროვის აზრით, ახალგაზრდა რეფორმატორებსა, ნებისა თუ უნებლიეთ,

უწინარესად, გადაწყვიტეს პოლიტიკური საკითხი — საბჭოთა კავშირისა და საბჭოთა ხელისუფლების ლიკვიდაცია. ამან კი ქვეყანა ეკონომიკურად ათეული წლებით უკან დასწია: „ეს არის რეალობა, დანარჩენი — მითი... ჩვენ გვარწმუნებდნენ: უნდა გავიაროთ კაპიტალის დაგროვების სტადია. მწარეა და სასაცილო, რომ XX საუკუნის ბოლოს, რაღაც მიზეზის გამო, რუსეთი უნდა ჩაძირულიყო ველური, ბანდიტური კაპიტალიზმის მორევეში“ (დასახ. ნაშრ. გვ. 11).

შ. ალფიოროვი მიაჩნია, რომ „იმპერიალიზმის აგენტებმა“ (ასახელებს ბანიდარსა და ჩუპანისს) და მათმა მხარდამჭერებმა დაანგრეს რუსეთის ეკონომიკა და, შესაბამისად, საბჭოთა კავშირი, რომ ეს აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერუო სამმართველოდან მიღებული ინსტრუქციებით გაკეთდა. მათ არც ცოდნა, არც გამოცდილება არ ჰქონდათ, მინაგანი რწმენით მოქმედებდნენ. მათ თანდათან ანგარებიანი მიზნებიც გაუჩნდათ და გამდიდრდნენ კიდევ (გვ. 12). გამდიდრების პირობები მხოლოდ ერთეულებს, რჩეულებს ჰქონდათ. რაც შეეხება ყოფილ საშუალო ფენას (კლასს) — მილიონობით ინჟინერს, მეცნიერებს, ქარხნების სპეციალისტებს — სამოქმედო სფერო გაუქრა. მათ სხვადასხვა სამუშაოს მოპოვების ხელი (ზოგჯერ მცირე ბიზნესს), რათა როგორმე თავი გამოეყვებათ. მილიონობით ადამიანისთვის სწორედ თავის გადაჩენა იქცა ძირითად პრობლემად. შ. ალფიოროვი აღმოკურთხებით წერს, რომ რეფორმატორებმა ისროლეს ლოზუნგი, — ფუნდამენტურად მეცნიერებამ თვითონ უნდა შეინახოს თავი. ამას შედეგად მოჰყვა ის, რომ კატასტროფულად დაეცა მეცნიერების დაფინანსება, რამაც განაპირობა მრეწველობის მეცნიერებატეკვილი დარგების დანგრევა, რაც მთავარია, არ გამოიყენება მეცნიერების მიღწევები (ამის შესახებ შ. ალფიოროვი სხვაგანაც არაერთგზის აღნიშნავს). მეცნიერებაზე აღარ არის მოთხოვნა. ნობელიანტი ხაზს უსვამს, რომ „სამეცნიერო დარგების წარმომადგენლები, საერთოდ, ინტელიგენცია, შინაგანად ყოველთვის დისიდენტები არიან. ბევრი რამ არ იყო მოსაწონი საბჭოთა სისტემაში. პარტიული მეთაურები არ იყვნენ სიამაყის მომხრენი — მათ მიიყვანეს საბჭოთა კავშირი კრიტიკულ ზღვრამდე. სწორედ მათ გაუტყვეს სახელი არსობრივად მშვენიერ სოციალისტურ იდეას“ (დასახ. ნაშრ. გვ. 17). რისთვის ვიბრძობდით — დემოკრატიაზე —

შ. ალფიოროვი მიაჩნია, რომ «იმპერიალიზმის აგენტებმა» (ასახელებს ბანიდარსა და ჩუპანისს) და მათმა მხარდამჭერებმა დაანგრეს რუსეთის ეკონომიკა და, შესაბამისად, საბჭოთა კავშირი, რომ ეს აშშ-ის ცენტრალური სადაზვერუო სამმართველოდან მიღებული ინსტრუქციებით გაკეთდა. მათ არც ცოდნა, არც გამოცდილება არ ჰქონდათ, მინაგანი რწმენით მოქმედებდნენ. მათ თანდათან ანგარებიანი მიზნებიც გაუჩნდათ და გამდიდრდნენ კიდევ (გვ. 12). გამდიდრების პირობები მხოლოდ ერთეულებს, რჩეულებს ჰქონდათ. რაც შეეხება ყოფილ საშუალო ფენას (კლასს) — მილიონობით ინჟინერს, მეცნიერებს, ქარხნების სპეციალისტებს — სამოქმედო სფერო გაუქრა. მათ სხვადასხვა სამუშაოს მოპოვების ხელი (ზოგჯერ მცირე ბიზნესს), რათა როგორმე თავი გამოეყვებათ

„ჩვენ გვაქვს მომავალი“, — ამბობს შორის ალფიოროვი. ამასთანავე, მიიჩნევს, რომ ზოგიერთი პოლიტიკური თუ სახელმწიფო მოღვაწე, მეცნიერი, ჟურნალისტი, მწერალი იზიარებს ჭეშმარიტებას: იმისათვის, რომ დარწმუნებული იყო სხვანაირად აღეზო, მომავალში, არ შეიძლება აუბად მოიხსენიო ნარსული, მას დაფასება უნდა; ნარსული საფუძველია, ჩვენი ფასეულობა. მხოლოდ აქედან მოდის რეალური მომავალი. საჭიროა დაუდგრომელი, შეუმოქმედებელი, გიგანტური შრომა, ბრძოლა უკეთესი მომავლისათვის.

გეორგიული მემკვიდრეობა
www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ციხისათვის? ალფიოროვის აზრით, სტალინის პერიოდს თუ ავიღებთ, თანდათან ხდებოდა დემოკრატიის მიმართული სახელმწიფოს ევოლუცია. თუნდაც ბიუროკრატიული ალიანსური წყობა, სადაც შესაძლოა დეფექტებით, მაგრამ მაინც ხდებოდა ჰუმანისტური პრინციპების რეალიზება, გაცვლილიყო ველური კაპიტალიზმის პირობებში საეჭვო თავისუფლებაზე, ეს ნიშნავდა უაზრო იდეისთვის არაზომიერი, კატასტროფული ფასის გაღებას. სწორედ ამგვარმა ნაბიჯებმა დააქვეითა რუსეთი ეკონომიკურად. როცა იგი მეორე-მესამე ადგილზე იმყოფებოდა თავისი შემოსავლებით, ამჯერად იგი 67-ე ადგილზეა. გაუარესებულია სხვა მაჩვენებლებიც.

ალფიოროვის წინგანი შეტანილია ინტერვიუები გამოჩენილ საზოგადო მოღვაწე ვლადიმერ პოზნერთან. ორი დიდი მოღვაწის ეს საუბრები მეტად საინტერესოა. შეკითხვაზე — როგორ ცხოვრობს იგი, მეცნიერმა ლაკონურად უპასუხა: „დღეს ამ ქვეყანაში ცხოვრება იოლი არ არის. საერთოდ, მატერიალურად სრულიად ნორმალურად ვცხოვრობ, მაგრამ, რა თქმა უნდა, ცხოვრება მძიმეა. მე ოპტიმისტი ვარ. მივეუბნები, ამიტომ მიმჩნია, რომ რუსეთს მომავალი აქვს და საჭიროა ამ მომავლისთვის ბრძოლა“ (დასახ. ნაშრ. გვ. 27). როცა ვლადიმერ პოზნერი ეკითხება ჟორეს ალფიოროვს — რა აზრის არის ფასიანი სასკოლო განათლების შესახებ, აკადემიკოსი უპასუხებს, რომ ეს პრინციპულად არ მიაჩნია მართებულად. მეცნიერის აზრით, სასკოლო განათლების მიღება მშობლების ჯიბეზე კი არ უნდა იყოს დამოკიდებული, არამედ მოსწავლის უნარზე. ერთიანი ეროვნული გამოცდების შესახებ ალფიოროვი ამბობს: „წინააღმდეგე ვარ. ამგვარი წესით (პრინციპით) საგზაო მოძრაობის წესების ჩაბარება უფრო შეიძლება“. მას მიაჩნია, რომ აუცილებელია გამოსაცდელთან პირადი კონტაქტი. მაგალითად მოჰყავს ის პერიოდი, როცა უმაღლეს სასწავლებლებში ოქროს მედალიც არ იძლეოდა ჩარიცხვის გარანტიას გასაუბრების გარეშე. წინგანი დაბეჭდილია ჟორეს ალფიოროვის სტატია „მეცნიერება ბიუჯეტებიდან უნდა იყოს უზრუნველყოფილი“, რომელიც თავის დროზე „როსისისკაია გაზეთი“-ში გამოქვეყნდა. მთავარი დეკლარაცია არის ის, რომ მეცნიერის დაბეჭდვითი მუშაობის და დასაბუთებული მოთხოვნით ჯანმრთელობის დაცვა, განათლება და მცენარეობა ძველი გიგანტური დანახარჯების დასაფარავლად უნდა დაფინანსდეს. ალფიოროვი მიიჩნევს, რომ მეცნიერის ხელფასი დღეს საკმარისი არ არის. დაპირების მიუხედავად, ხელისუფლება არ ასრულებს მეცნიერისთვის მატერიალური ანაზღაურების მომატების პირობას („ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ აღამაინებმა მიიღონ, არ ვამბობ ღირსეულად, უზრუნველყოფა, საკადრისი ხელფასი, რომელიც შეიძლება იცხოვრონ“). ალფიოროვი მიუთითებს, რომ მეცნიერებაზე მოთხოვნის მომატებისთვის საჭიროა სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკის შეცვლა. ქვეყანას სჭირდება მალა-

ალფიოროვის აზრით, ახალგაზრდა ჩელოვისტოვები, ნებისმიერ შემთხვევაში, უნდა იყოს პოლიტიკური საკითხის — საჭიროა ქვეყნისა და საჭიროა ხელისუფლების ლიკვიდაცია. ახლა კი ქვეყანა ეკონომიკურად ათეული წლებით უკან დასწია: «ეს არის რეალობა, დანარჩენი — მითი... ჩვენ გვარწმუნებდნენ: უნდა გავიაროთ კაპიტალის დაბრუნების სტადია. მნარკა და სასაბჭოლო, რომ XX საუკუნის ბოლოს, რაღაც მითაღის გამო, რუსეთი უნდა ჩაიკრულიყო ველური, ბანდოტური კაპიტალიზმის მოკავშირე»

მეცნიერი უნდა აღეზო ახალგაზრდა ჩელოვისტოვები, ნებისმიერ შემთხვევაში, უნდა იყოს პოლიტიკური თუ სახელმწიფო მოღვაწე, მეცნიერი, ჟურნალისტი, მწერალი იზიარებს ჭეშმარიტებას: იმისათვის, რომ დარწმუნებული იყო სხვანაირად აღეზო, მომავალში, არ შეიძლება აუბად მოიხსენიო ნარსული, მას დაფასება უნდა; ნარსული საფუძველია, ჩვენი ფასეულობა. მხოლოდ აქედან მოდის რეალური მომავალი. საჭიროა დაუდგრომელი, შეუმოქმედებელი, გიგანტური შრომა, ბრძოლა უკეთესი მომავლისათვის.

ლი ტექნოლოგიების მიმართული მუშაობის ფორმირება და არა რესურსების გაყიდვის ეკონომიკა. აკადემიკოსი მიიჩნევს, რომ ქვეყანას არ აქვს მეცნიერების განვითარების რეალური პროგრამა. ყოველივე ამას, მისი აზრით, სჭირდება სახელმწიფო საგვეგემო კომიტეტის („გოპლაზინს“) მსგავსი დანერგვები (თანამედროვე პირობებში ამ ამოცანის გადაჭრა მთავრობას არ ძალუძს). მიაჩნია, რომ ადრე არსებული მეცნიერებისა და ტექნიკის კომიტეტი არ შეიძლება. აკადემიკოსს რამდენიმე ხელისუფლებით მიაჩნია მეცნიერების დაყოფა გამოყენებით და ფუნდამენტურ დარგებად. მას მოჰყავს ბრიტანეთის ლონდონის სამეფო საზოგადოების პრეზიდენტის ჯორჯ პორტანის სიტყვები, რომ მეცნიერება გამოყენებითია.

ალფიოროვის უმარტებულად მიაჩნია უმაღლესი სკოლების (უნივერსიტეტების) და აკადემიური მეცნიერების დაპირისპირება. საუნივერსიტეტო მეცნიერება მხოლოდ

ბისთვის ბრძოლის თეზისი. ალფიოროვი მიუთითებს, რომ ეს აბსურდული თეზისია. გამომდინარე აქედან, ფინანსური შესაძლებლობების შესაბამისად, მეცნიერთა რაოდენობა. სინამდვილეში რუსეთის სამეცნიერო პოტენციალი მხარდაჭერის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნებოდა ქვეყნის ფინანსური საშუალებების ზრდა. ჟორეს ალფიოროვს აქსიომად მიაჩნია მეცნიერებისა და განათლების ინტეგრაცია. განათლება და მეცნიერება ერთიანი სისტემაა. არ არსებობს განათლება მეცნიერების გარეშე და პირიქით — მეცნიერება განათლების გარეშე. იგი გულისხმობს ინტეგრაციას, რომ მეცნიერებისა და განათლების ინტეგრაციის პროგრამა, რომელიც არსებობდა და შესაძლებლობის ფარგლებში ცხოვრებაშიც ტარდებოდა, აღარ ფუნქციონებს. არადა, ამ პროგრამის შესაბამისად ბევრი სასარგებლო რამ გაკეთდა — ხელი შეეწყო უმაღლესი სკოლისა და აკადემიური დაწესებულებების ურთიერთობის განვითარებას, შეიქმნა აკადემიური საგანმანათლებლო-სამეცნიერო ცენტრები. ამგვარი პროგრამის აღდგენა — ეს არის გზა მეცნიერებისა და განათლების რეალური ინტეგრაციისკენ.

იმედს იძლევა. აქვს თუ არა მომავალი რუსეთის მეცნიერებას? — ეს ფორმალური კითხვაა ალფიოროვის მიმართ დასმული. ალფიოროვი ოპტიმისტი, მომავლის სჯერა, თუმცა ხაზს უსვამს, რომ „საჭიროა, ერთობლივი ძალეებით გადავარჩინოთ მეცნიერება“. იგი განიხილავს სამეცნიერო დარგების მდგომარეობას და მიიჩნევს, რომ მომავალი ნანოტექნოლოგიები ეკუთვნის. საზოგადოებრივი აზრის დამსახურება არის ის, რომ მიუხედავად რთული წლებისა, მეცნიერებები ისეთი ორგანიზაცია, როგორც არის მეცნიერებათა აკადემია — უმაღლესი და უნიკალური! — რუსეთის სამეცნიერო და საგანმანათლებლო სტრუქტურა“ (დასახ. ნაშრ. გვ. 114). გასული საუკუნის 90-იან წლებში, როგორც მეცნიერი აღნიშნავს, სურდათ მეცნიერების, როგორც „ტოტალიტარული რეჟიმის შემკვიდრების“ მოსპობა. სწორედ აკადემიის შესაძარცვებლად ბრძოლის მიზნით დათანხმებულა ალფიოროვი სახელმწიფო დუმის დაუპუტატობას: „მეცნიერებათა აკადემიის შესაძარცვებლად ჩვენ ზოგჯერ მივდიოდით ხელისუფლებასთან კომპრომისზე, მაგრამ არასოდეს — სინდისთან“.

„ჩვენ გვაქვს მომავალი“, — ამბობს ჟორეს ალფიოროვი. ამასთანავე, მიიჩნევს, რომ მეცნიერები პოლიტიკური თუ სახელმწიფო მოღვაწე, მეცნიერი, ჟურნალისტი, მწერალი იზიარებს ჭეშმარიტებას: იმისათვის, რომ დარწმუნებული იყო სხვანაირად აღეზო, მომავალში, არ შეიძლება აუბად მოიხსენიო ნარსული, მას დაფასება უნდა; ნარსული საფუძველია, ჩვენი ფასეულობა. მხოლოდ აქედან მოდის რეალური მომავალი. საჭიროა დაუდგრომელი, შეუმოქმედებელი, გიგანტური შრომა, ბრძოლა უკეთესი მომავლისათვის.

ჟორეს ალფიოროვის წინგანი დაბეჭდილია მეცნიერის გამოცხადება, საუბრები. ამაზე ჩვენ არ შეგვიძლება ვიტყვი, რომ წინა „უტვირთი ხელისუფლება (ვის უშლიან ხელს აკადემიკოსები)“ მნიშვნელოვანია, თანამია, კრიტიკული, ამასთანავე, ისიც აღსანიშნავია, რომ მასში რუსეთის მეცნიერების რეალური (ძალიან მძიმე) სურათია მოცემული. წინგანი ნაკლოვანებათა ჩვენების ფონზე მეცნიერების განვითარების კარდინალური საკითხებია დაყენებული. ფიქრობთ, ანალიტიკური პრობლემები (იქნებ უფრო მწარეც) ქართულ მეცნიერებას, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიასაც აქვს. მეცნიერების რეალური წინგანისთვის საზოგადოებისა და ხელიისუფლების განსაკუთრებული ნაბიჯების გადადგმა საჭიროა. მათი აქტიურობის შემთხვევაში ქართულ მეცნიერებასა და მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიას ქვეყნის რეალური მომავალი ექნება. ნობელის პრემიის ლაურეატის, რუსეთის აკადემიის აკადემიკოს ჟორეს ალფიოროვის წინგანი არ არის ლოკალური მნიშვნელობის. მასში დასმული პრობლემების გათვალისწინება ნაადგებია მსოფლიო მეცნიერების განვითარებაში, რაც მომავლის

როინ მებრძოლი, აკადემიკოსი

გეგუნი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საერთაშორისო კოალიციის სარდლობამ 1 სექტემბერს აღიარა, რომ ავღანეთში სირიასა და ერაყში დაიღუპა 61 მშვიდობიანი მოქალაქე. ამასთანავე, სირიის სააგენტო SANA-მ განაცხადა, რომ 21 ავღანეთის დღე-ღამის განმავლობაში რააკაში დაიღუპა 78 მშვიდობიანი მცხოვრები. თავდასხმის შედეგად სერიოზულად დაზიანდა საცხოვრებელი სახლები და საქალაქო ინფრასტრუქტურის რამდენიმე ობიექტი.

პოროშენკო თავზე ხელი წაიშინა

ასე შეიძლება შეფასდეს უკრაინის პრეზიდენტ პეტრო პოროშენკოს განცხადება, რომელიც მან ქვეყნის უმაღლესი რადის წინაშე ყოველწლიურ გამოსვლაში გაასაჯაროა. მან თქვა, რომ უკრაინამ, რეფორმების რეალიზაცია თუ არ მოახდინა, შეიძლება სახელმწიფოებრიობა დაკარგოს.

თითქოს თვითონ არ იყო ვალდებული, განეხორციელებინა რეფორმები, ამიტომ მაინც დამაინც დაძაბული არ იყო მისი დაპირება, რომ ყველაფერს გააკეთებს, რათა ქვეყანამ სახელმწიფოებრიობა არ დაკარგოს. რეფორმების განუხორციელებლობის პერსპექტივა მან პესიმისტურ სცენარად შეაფასა:
— არ მჯერა მისი და არ დავუშვებ, რომ ასე მოხდეს, — თქვა მან და დასძინა, რომ უკრაინას სჭირდება რეფორმები და მათ შორის, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერება.
უფრო ადრე უმაღლესი რადის ექსპლუატატმა **ვლადიმერ ოლშინიკმა** განაცხადა, რომ პოროშენკოს გადაადგომას სრულიად უკრაინა ელოდება.

კოალიცია, როგორც ახე პითაქოს, გააკოვანა კუბანიტარული საერთაშორისო დარღვევები დაადასტურა

დანაშაული მოხდა სირიის რაკას პროვინციის გათავისუფლებისას. ეს არის აღნიშნული სირიაში ადამიანის უფლებათა დარღვევის საკითხებში გაეროს დამოუკიდებელი საერთაშორისო კომისიის მიერ გავრცელებულ მოხსენებაში.

სამართალდამცველთა თქმით, კოალიციის სამხედრო შენაერთებმა არ განახორციელეს საჭირო ღონისძიებები მშვიდობიანი მოსახლეობის გადასარჩენად და ინფრასტრუქტურის დაზიანება დაწინაურდა. საერთაშორისო კოალიციის სარდლობამ 1 სექტემბერს აღიარა, რომ ავღანეთში სირიასა და ერაყში დაიღუპა 61 მშვიდობიანი მოქალაქე. ამასთანავე, სირიის სააგენტო SANA-მ განაცხადა, რომ 21 ავღანეთის დღე-ღამის განმავლობაში რააკაში დაიღუპა 78 მშვიდობიანი მცხოვრები. თავდასხმის შედეგად სერიოზულად დაზიანდა საცხოვრებელი სახლები და საქალაქო ინფრასტრუქტურის რამდენიმე ობიექტი.

2017 წლის მარტიდან ივლისამდე პერიოდში განხორციელებული გამოძიებისას გაირკვა, რომ ამ თვეების განმავლობაში 190 ათასი ადამიანი იძულებული შეიქნა, დაეტოვებინა საცხოვრებელი ავიადარტყმების გამო, კიდევ 20 ათასი ადამიანის ბედი გაურკვეველია, რადგან ისინი რაკაში არიან და გადაადგილებას ვერ ახერხებენ.

ადამიანის უფლებათა სირიის ობსერვატორიაზე დაყრდნობით, „როიტერმა“ განაცხადა, რომ 21 ავღანეთის ქალაქის დაბომბვის შედეგად, სულ ცოტა, 42 მცხოვრები დაიღუპა.

ქიძას, როგორც სსიკ-ის დამცველი ახალგაზრდა, 15 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს

ეს მოხდა აშშ-ის ოპიუმის შტატის ქალაქ კოლამბუსში: ძიძამ რვა თვის ბავშვს საძილე საშუალების სასიკვდილო დოზა დააღვინა. დამნაშავეს 15 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს, — იუწყება „ასოშიატე პრესი“.

ნადრისლი მოზრდილი ადამიანის დოზა დააღვინა. ბენადრისლი პრეპარატი, რომელსაც აქვს ანტიალერგიული და სედატიური ეფექტები. ანარმოებენ აბების, მაღამოს, სპრეისა და სიროფის სახით. აქვს უამრავი თანამდევი უარყოფითი ეფექტი და სხვა ნამლის მიღებასთან ერთად საშიში ხდება. ძიძამ, როგორც კი შეატყო, რომ ბავშვმა გონება დაკარგა, სამაშველო სამსახური გამოიძახა.
კონლიმ განაცხადა, რომ მას ბავშვისთვის ხიფათის შექმნა განზრახული არ ჰქონდა, და რომ ეს იყო პირველი შემთხვევა, როცა ბავშვს ასეთი პრეპარატი დააღვინა. ამ განცხადებამ დააქვევა მოსამართლე **ჯული ლინი**.

45 წლის **ლორი კონლი** პატარა **ვადიკ მაღკისთან** მარტო დარჩა. ბავშვს დასაძინებლად ძიძამ პრეპარატ ბე-

ავღანეთში უსაფრთხოების კვალი ნახეს მსოფლიო მოსახლეობაში

ევროკავშირის წევრი ქვეყნების სოფლის მეურნეობის მინისტრების შეხვედრა გაიმართა ტალინში, სადაც განიხილეს ინსექტიციდებით დაბინძურებული კვერცხების წარმოების თავიდან აცილების ღონისძიებები. მსოფლიოს მასშტაბით 45 ქვეყანაში, მათ შორის ევროკავშირის ყველა ქვეყანაში, ლიტვისა და ხორვატიის გარდა, აღმოჩნდა მწერების საწინააღმდეგო საწარმოები ნივთიერება ფიპრონილის კვალი.

ხეობის მავნებლების წინააღმდეგ. მაშინ ამ მწერების 81-87 პროცენტი 24 საათის შემდეგ განადგურდა.
ფიპრონილი განეკუთვნება ფენილპირაზოლების ჯგუფს, რომელიც გამოირჩევა მაღალი და ხანგრძლივი ინსექტიციდური ტოქსიკურობით. ასობით ფერმამ ევროპაში შკანდალის გამო შეწყვიტა არსებობა, განხორციელდა ფრინველთა მასობრივი განადგურება, მაღაზიების ქსელიდან ამოიღეს ტონობით კვერცხი და კვერცხის შემცველი პროდუქტები და საეჭვო და საკამათოც აღარაფერი დარჩა.

პესტიციდებით დასნებოვნებული ქათმის კვერცხები აღმოჩნდა კანადაში, აზიის, აფრიკისა და ახლო აღმოსავლეთის 18 ქვეყანაში.
ნიდერლანდების მთავრობამ იმ ფერმის საქმიანობის დამატებითი გამოძიება დაიწყო, რომელიც კვერცხების სკანდალთან იყო დაკავშირებული, რადგან, წინასწარი მონაცემებით, გაჩნდა ეჭვი, რომ იგი იყენებდა ქიმიკატს, რომელიც მეცხოველეობაში აკრძალულია. ამ ქიმიკატს — **ამიტრაზუს**, რომელიც შეიძლება მოხვედრილიყო ხბოს ხორცში, ცხოველების პარაზიტების წინააღმდეგ იყენებენ. ამ ქიმიკატს კატეგორიულად აკრძალულია გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მავნებლების წინააღმდეგ გამოყენებენ.
ეს ინსექტიციდი, ექსპერტების აზრით, აქტიურად მოქმედებს საწარმოებში. მონამულე მწერები უცებ არ იღუპებიან, ბრუნდებიან კოლონიაში, რომელიც 3 დღის განმავლობაში იღუპება, მწერების მოკვდავობა 95 პროცენტზე აღწევს. 1995 წელს პრეპარატი გამოცდადეს ბაიკალის ტბის რაიონში სხვადასხვა სა-

„მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანის ჯანმრთელობისთვის რისკი დიდი არ არის, ამ დანაშაულებრივმა საქმიანობამ სერიოზულად იმოქმედა მომხმარებლის ნდობაზე“, — განაცხადა ლიტვის სოფლის მეურნეობის ყოფილმა მინისტრმა, ჯანმრთელობისა კვების უსაფრთხოების საკითხებში, ევროკომისარმა **მიჩაელის ანდრიუკაიტიშა**.
ეჭვობა, საქმე დანაშაულებრივი გზით ზემოგების მიღებას ეხება. ბელგიამ, მაგალითად, ევროკავშირის ქვეყნებს ქათმის კვერცხებში ფიპრონილის აღმოჩენის შესახებ მხოლოდ ორი კვირის შემდეგ აცნობა.

პოლონეთმა გააფრთხილა, ავღანეთში თავისუფალი ლტოლვილების დახმავა თავი

პოლონეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა **ვიტოლდ ვაშჩიკოვსკიმ** „რადიო პოლონეთისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, რომ ვარშავა მიიჩნევს, ორი წლის წინათ ევროკავშირის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება სხვადასხვა ქვეყანაში ლტოლვილების განაწილების შესახებ მცდარი იყო, ამიტომ იგი კვლავაც დაიცავს თავის უფლებას, არ შეასრულოს აღნიშნული გადაწყვეტილება.

პოლონეთში ჩასვლა. 2015 წლის შემოდგომაზე ევროკავშირის ქვეყნებმა გადაწყვიტეს, თავიანთ ტერიტორიებზე განესახლებინათ 160 ათასი მიგრანტი, რომლებიც იმ მომენტში საბერძნეთსა და იტალიაში იმყოფებოდნენ. კვლავი ევროკავშირის წევრი ქვეყნების მოსახლეობის ოდენობის პროპორციულად განაწილდა. ამ გადაწყვეტილების წინააღმდეგ გამოვიდა უნგრეთი, მაგრამ 2017 წლის 6 სექტემბერს ევროპულმა სასამართლომ დაავალა უნგრეთსა და სლოვაკეთს, მიეღოთ ლტოლვილები. პოლონეთი დათანხმდა რამდენიმე ათასი ლტოლვილის მიღებას, მაგრამ შემდეგ შეცვალა გადაწყვეტილება. ამჟამად მიგრაციული კვლევების შესრულების წინააღმდეგ გამოვიდა „ვიშეგრადის ჯგუფის“ ქვეყნები — უნგრეთი, პოლონეთი, სლოვაკეთი და ჩეხეთი.

„ჩვენ თავს დავიცავთ, რადგან პოლონეთის უსაფრთხოება ევროპული ინსტიტუტების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებზე უფრო მნიშვნელოვანია. ჩვენ არ შევასრულებთ ამ გადაწყვეტილებას“, — თქვა მან.
მინისტრმა ისიც აღნიშნა, რომ მიგრანტებს არ სურთ

ტყის ხანძრების ჩაქრობაზე უზარმაზარი ძალა და სახსრები იხარჯება. ისმის კითხვა: რა შეიძლება ამ შემთხვევაში მოიმოქმედოთ, სტიქიური ხანძრები ხომ არ არის დამოკიდებული ადამიანზე? სამსახურად, პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ ხშირად სწორედ ადამიანი ხანძრის გაჩენის მიზეზი. სტატისტიკა მოწმობს, რომ ათიდან ცხრა შემთხვევაში ხანძრის გაჩენის მიზეზი ადამიანია. ასე რომ, პირველ რიგში, აუცილებელია ადამიანების გაფრთხილება, რათა მათი დაუდევრობის შედეგად არ მოხდეს ხანძარი და არ დაჰფრთხილდეს ცეცხლის გაჩენა.

დავიხვავთ ჩვენი ტყეები ხანძრებისგან!

საპარტოვლო სოფლის მეურნეობის მენეჯერებთან აკადემიისა და გაზეთ „საპარტოვლო და მსოფლიოს“ ერთობლივი პროექტი

რუბრიკას უძღვება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მენეჯერებთან აკადემიის აკადემიკოსი გომრეზ მარგველაშვილი.

ბოლო წლების განმავლობაში საქართველოში გაჩენილი მასშტაბური ტყის ხანძრები მიუთითებს, რა დიდი საფრთხეა ხანძარი ტყის მასივების, დაცული ტერიტორიების, სასოფლო-სამეურნეო მიწებისა და საძოვრებისთვის. თუ გავითვალისწინებთ ბოლო პერიოდში უკიდურესად მშრალი ამინდების სიხშირეს და კლიმატის მოდელირებაზე დაფუძნებულ პროგნოზებს, სავარაუდოა, რომ მომავალი წლების განმავლობაში ხანძრების მასშტაბი და სიხშირე გაიზარდება, რაც შესაბამისად გავრცელდება ზარალს.

აღლების ხასიათისა და ტყის შემადგენლობის მიხედვით არჩევენ ხანძრის შემდეგ სახეებს: **დაბლითი, მაღლითი და მიწისქვეშა. დაბლითი ხანძრისას** წვა მიმდინარეობს მიწისპირა ფენაში. ჩნდება ტყის ქვედა იარუსის აალებით: ცეცხლი ეკიდება ბალახს, მშრალ ფოთლებს, ძველ ფესვებს, ჩამონაცვეს, მიწაზე დაგდებულ ტოტებს, ხის ქერქს, ბუჩქებს. ხანძრის გავრცელების სიჩქარე შეადგენს 19 მეტრიდან 1 კილომეტრამდე საათში. იგი დამოკიდებულია ქარის სიჩქარეზე, ფართოფოთლოვანი ტყეების ტემპერატურასა და ტენზე. ადამიანს თავისუფლად შეუძლია აარიდოს თავი დაბლით ხანძარს, ადვილია მისი ჩაქრობა. **მაღლითი ხანძარი** კი ძალზე საშიშია. ის ვითარდება დაბლითი აალებისგან, ძლიერი ქარის პირობებში; წინ უსწრებს ხანგრძლივი გვირგვინი. თუ დროზე არ მივიღებთ ზომებს დაბლითი ხანძრის ჩასაქრობად, ცეცხლი გადავა ხეებზე. აალება უფრო სწრაფად ხდება წინვით, მუხისა და კედრის ტყეებში. მაღლითი ხანძრისას ცეცხლი კიდევ უფრო სწრაფად ვრცელდება — საათში 6-7 კილომეტრი სიჩქარით. სტაბილური ალის შემთხვევაში იწვის ტყის ყველა იარუსი. ცეცხლი მოიცავს ხეების ღეროსა და ვარჯს, ბუჩქებსა და ქვეტყეს. ამ შემთხვევაში ხეები მთლიანად იწვის.

მაღლითი ხანძრისას ტემპერატურა მერყეობს პლუს 900-1200 გრადუსს შორის. მაღლითი ხანძრის შესაჩერებლად უნდა გაიკაოს ტყე. მორჩილი ხეები გააქვთ განაკაფიდან იმ მიმართულებით, საიდანაც ქრის ქარი და მოდის ცეცხლი. **მიწისქვეშა ხანძრისას** იწვის ტორფი გარკვეულ სიღრმეზე, რომლის დროსაც ხდება დამოკიდებული ხანძრების (დაახლოებით 1 მეტრის) წარმოქმნა. ხანძრის ეს სახე, პირველი ორისაგან განსხვავებით, ყველაზე ხანგრძლივად და ძნელად ჩასაქრობი. ტორფს შეუძლია წვა ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მაშინაც კი, როცა ზედაპირი არ არის ხელმისაწვდომი. ღია ცეცხლის არ ხანძრების შემთხვევაში კი ხანძრის კერის ლოკალიზება, ფაქტობრივად, შეუძლებელია. თუ ხართ ტყეში, სადაც გაჩნდა ცეცხლი, აუცილებელია, გაარკვიოთ ქარისა და ცეცხლის გავრცელების მიმართულება. სახიფათო ზონა უნდა დატოვოთ მხოლოდ ცეცხლის გავრცელების გასწვრივ. ნუ შეეცდებით, გაასწოროთ ხანძარს. ჟანგბადის სიმცირის შემთხვევაში დაიხარეთ მიწაზე. თუ შესაძლებელია, ისუნთქეთ სველი ცხვირ-სახოცის ან ნაჭრის მეშვეობით. თუ სიახლოვეს არის გუბურა, შედით მასში. ტყის ხანძრებიდან უფრო მეტად გავრცელებულია დაბლითი ხანძრები. **1994-2004 წლებში ტყის ხანძრების 86,1% მოედინა დაბლითა, 13,6% — მაღლითა და მხოლოდ 0,3% — მიწისქვეშაზე.**

ტყის ხანძრების შედეგად იცვლება ბიოცენოზის მრავალფეროვნება. კატასტროფის რეგიონში ჩნდება იმპროვიზირებული ხეების სრული განადგურების საფრთხე, იცვლება ნიადაგის შედგენილობა-თვისებები და წყლის რეჟიმი. ლოკალურად იცვლება ნახშირბადის და აზოტოვანი ნივთიერების წარმოქმნა. ირავება სატრანსპორტო მიმოსვლა, კვამლის გამო უარსდება ადამიანის კონტაქტი. ხდება ცეცხლ-ნაქიდეზული რეგიონის მნიშვნელოვანი ნაწილის დაზიანება, ირავება სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობა, რაღაც კვამლიც ხდება ადამიანის კონტაქტის დაზიანება, ირავება სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის უზღის ფორმის შენეობა და აზოტოვანი ნივთიერების წარმოქმნა. დღის წესრიგში დგება გაუთვალისწინებელი ფინანსური დანახარჯები დაზიანებული ტერიტორიების აღსადგენად.

ტყის ხანძრის შედეგად მიყენებული ზარალი არ გამოიხატება მხოლოდ ცეცხლისაგან დამწვარი და დაზიანებული ხეებით. ხანძრის შემდეგ გაძნელებულია ტყის ბუნებრივი მდგომარეობის აღდგენა. **ტყის ხანძრები ხელს უწყობს მავნე მწერების კარგის გაჩენას. ხანძრით შესუსტებულ ნარბაზოებში მასობრივად ვითარდება მკვრივი მწერების მრავლობა. მწერების დაზიანება ხელს უწყობს მავნე მწერების კარგის გაჩენას. ხანძრით შესუსტებულ ნარბაზოებში მასობრივად ვითარდება მკვრივი მწერების მრავლობა. მწერების დაზიანება ხელს უწყობს მავნე მწერების კარგის გაჩენას.**

ხანძრისგან ტყეების დაზიანებას უზარმაზარი როლი აქვს ადამიანის მოქმედება. ხანძრისგან ტყეების დაზიანებას უზარმაზარი როლი აქვს ადამიანის მოქმედება. ხანძრისგან ტყეების დაზიანებას უზარმაზარი როლი აქვს ადამიანის მოქმედება.

რებს იმ ხის ნარგაობას, რომელსაც შედაპირული ფესვთა სისტემა აქვს. ყალიბდება კორდი და ქარს ეხსნება გზა სხვა ნარგაობისკენ, შედეგად წარმოიქმნება ქარტყილები. ნარგაობის განადგურების შედეგად, იზრდება გრუნტის წყლის დონე და ხე-ნარგაობების ადგილას ფორმირდება ტყისა და ორგანული ნივთიერების შემცველი ფენის ჩარეცხვის მიზეზი. ხანძარი ანადგურებს ცხოველების საკვებ ბაზას, ფრინველების საბუდარს, ირმის ხაფის, რომლის აღდგენას 20-40 წელი სჭირდება. გადარჩენილი ცხოველები კი საკვების ძიების პროცესში გადაადგილდებიან ცეცხლწველი ტერიტორიებიდან სხვა ადგილებში.

განსაკუთრებით არახელსაყრელია ხანძრის შემთხვევაში ნიადაგის ფიზიკურ თვისებებზე. ხანძრის შემდეგ ტყის ნიადაგები კარგავს სტრუქტურას. ორჯერ მცირდება წყალგამძლე აგრეგატების (2მმ-ზე დიდი) რაოდენობა 0-30-სმ-იან ფენაში. მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედებით წვრილი ნაწილაკები (მტვერი, თიხა) ენეება ერთმანეთს და წარმოიქმნება გუნდა, რომელიც საკმაოდ მტკიცეა და ძნელად ექვემდებარება დაშლას. ნიადაგის მდგომარეობის მკვეთრი შემცირება აძლიერებს ზედაპირულ ჩამონადენს, რომელსაც ხშირად მოსდევს ეროზიული პროცესების გაძლიერება. მკვდარი საფარი და ხავსი წარმოადგენს თავისებურ ბიოლოგიურ ფილტრს, რომელიც ხელს უშლის ჟანგ-

ბადით შედარებით მდიდარი ატმოსფერული ჰაერის შეღწევას ნიადაგის ქვედა ფენებში. მათი დანვა ზრდის ნიადაგის აერაციას და ააქტიურებს ჟანგისა და მიკრობიოლოგიურ პროცესებს.

ტყის მასივებში სტიქიური უბედურება იწყება, როგორც ბუნებრივად — მშრალი ხის ტყობი. განსაკუთრებით დიდი ზიანი მოაქვს ხანძარს მთის ტყეებისათვის, სადაც არის ეროზიის სწრაფი განვითარების საფრთხე. ხანძარი ანადგურებს ცხოველების საკვებ ბაზას, ფრინველების საბუდარს, ირმის ხაფის, რომლის აღდგენას 20-40 წელი სჭირდება. გადარჩენილი ცხოველები კი საკვების ძიების პროცესში გადაადგილდებიან ცეცხლწველი ტერიტორიებიდან სხვა ადგილებში.

ბუნებაში გაჩენილი ხანძარი დიდი უბედურების მიზეზი არის იწვევა ტყის მასივების გიგანტური ფართობები, ნადგურდება უნიკალური ეკოსისტემები. ორგანული ნივთიერების წვის პროცესში ატმოსფეროში გაიფრთხილება კვამლის უზარმაზარი მასა, რომელიც შეიცავს ისეთ საშიშ დაზიანებულ ნივთიერებას, როგორცაა ნახშირორჟანგი, ნახშირბადის მონოქსიდი, აზოტის ოქსიდი, გოგირდის დიოქსიდი, ამიაკი, ფორმალდეჰიდი, ფენოლები, დიოქსინები და გარემოსთვის მავნე სხვა ნივთიერებები. ატმოსფეროში ხვდება ჭვარტლისა და ქიმიურად აქტიური აირების დიდი რაოდენობა. **ტყის ხანძრის ჩასაქრობად ფართოდ გამოიყენება ფტორის შემცველი ზედაფტორ-**

ლად აქტიური ნივთიერებები, რომლებსაც შეუძლია სერიოზულად დააზიანოს გარემო. ეს ნივთიერებები შეუქცევად ცვლილებებს იწვევს ცხოველებში და შლის დედამინის ოზონის შრეს.

ხანძრის კვამლი უარყოფითად მოქმედებს ადამიანის ჯანმრთელობაზე. განსაკუთრებით საშიშია ერთ წლამდე ბავშვებისათვის. მათში კვამლის ზემოქმედებით იზრდება გულის მანკის, გულ-სისხლძარღვთა, სასუნთქი გზების, ნერვული და თირკმელების დაავადებების სიხშირე. როგორც ექიმები ამტკიცებენ, უმრავლეს შემთხვევაში, სიკვდილის რაოდენობის მომატება აღინიშნება იმ მამაკაცებსა და ქალებში, რომელთა წლოვანება არის (ან აღემატება) 65 წელი. ტყის ხანძრების ჩაქრობაზე იხარჯება უზარმაზარი ძალა და სახსრები. იმის კითხვა: რა შეიძლება ამ შემთხვევაში მოიმოქმედოთ, სტიქიური ხანძრები ხომ არ არის დამოკიდებული ადამიანზე? სამწუხაროდ, პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ ხშირად სწორედ ადამიანი ხანძრის გაჩენის მიზეზი. სტატისტიკა მოწმობს, რომ ათიდან ცხრა შემთხვევაში ხანძრის გაჩენის მიზეზი ადამიანია. ასე რომ, პირველ რიგში, აუცილებელია ადამიანების გაფრთხილება, რათა მათი დაუდევრობის შედეგად არ მოხდეს ხანძარი და არ დაჰფრთხილდეს ცეცხლის გაჩენა.

ეკოლოგების აზრით, ხანძრისას ყველაზე დაუცველია ტყის ფოთლოვანი ხის ჯიშები: მუხა, ცაცხვი, იფანი, ასევე ნაძვი. წინვითი ხეები სხვადასხვანაირად უმკლავდება ცეცხლს. თუ ცეცხლი გაჩნდა

ნაძენარ ტყეში, ის სრულად დაიწვება და ვეღარ აღდგება. სხვა ხეებთან შედარებით დაწვის მიმართ უფრო მეტად მედეგია **ფიჭვი**, რომელიც უძლებს დაბლითა ხანძრებს. დიდ ხეებს უფრო დიდი შანსი აქვთ, გადაურჩენ ხანძარს, ვიდრე ახალგაზრდებს, რომლებსაც ქერქი სქელი არ აქვთ. შესაბამისად, იწვის პატარა და რჩება ძველი ხეები.

ბოტანიკოსები და ეკოლოგები თვლიან, რომ, თუ ტყეს გადაუარა მაღლითა ხანძარი, მისი ჯიშობრივი შემადგენლობა შეიცვლება. პირველ წლებში ნახანძრალის ადგილას იქნება გაუდაბნოებული ფართობი. 2-3 წლის შემდეგ წამოვა თხანარხალა და ჟოლო, რომლებიც იზრდება ნაფერფლარზე. ქვეტყის გაჩენამდე გაივლის კიდევ 5 წელი. პირველი ხე კი, სავარაუდოდ, იფანი ან არყის ხე იქნება.

ხანძარი ტყის ეკოსისტემის დესტაბილიზაციის მთავარ ფაქტორს წარმოადგენს. ხანძრის მოქმედებით ხდება ტყის საარსებო გარემოს შემადგენლობის ტრანსფორმირება, იცვლება მცენარეული საფარის სტრუქტურა. ცეცხლის ზემოქმედება მნიშვნელოვან ცვლილებებს იწვევს ტყის სიჭრელში: იღუპება ხეების ნარგაობა, ცოცხალი ნიადაგური და მკვდარი საფარი.

ტყის მასშტაბური ხანძრები ქმნის დიდ საფრთხეს ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის. ზაფხულის ტყის ხანძრებისგან გამოწვეული ზიანი მნიშვნელოვნად აჭარბებს მსხვილი სამრეწველო ცენტრების სანარმოების მიერ ატმოსფეროში გამოფრქვეულ მავნე ნივთიერებებს.

ბოლო წლების დრამატული მოვლენები მოწმობს, რომ აუცილებელია ტყეების დაცვის კარდინალური გაუმჯობესება, მრავალრიცხოვანი დამორგუნეული ფაქტორებისაგან, პირველ რიგში კი, ხანძრებისგან. ხანძარი დიდ დადამიანურ ტყეს, ქვეყნის მეურნეობასა და ეკონომიკას. **ხანძრისგან ტყეების დაცვა სატყეო მეურნეობის ყველა თანამშრომლის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ამოცანაა. ქვეყანაში აუცილებელია არსებობდეს მძლავრი მატერი-ალურ-ტექნიკური ბაზა, კარგად ორგანიზებული ტყის დაცვის საშუალებებით (მაშველები და ავიაცია). ცხელ პერიოდში უნდა წარმოებდეს ხანძარსაშიშროების მონიტორინგი და პროგნოზირება. პერიოდულად უნდა ტარდებოდეს კონტროლი და ქვემდებარებული პროფილაქტიკური გადამხივები ტყეში არსებული სახეობის მასალის მარაგის შესამოწმებლად. პოსტ-ხანძრულ პერიოდში მეტყველების ძირითადი ამოცანა უნდა იყოს ტყის აღდგენის დროის მინიმუმამდე შემცირება და მაღალი ეკოლოგიური სტატუსის მქონე მცენარეული საზოგადოების ფორმირება, რომელსაც უნარი ექნება, გააუმჯობესოს ეკოსისტემის ბუნებრივი პოტენციალი და შეუნარჩუნოს სამრეწველო რეგიონებს ბიოკლიმატური ბალანსი.**

გურამ ალექსიძე,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის აკადემიის აკადემიკოსი;
რევაზ ლომიშვილი,
სოფლის მეურნეობის მენეჯერებთან აკადემიის მენეჯერი

